

Valstybinio audito ataskaita

VALSTYBĖS INVESTICIJŲ 2015 METAIS PROGRAMOS VALDYMAS

2016 m. spalio 10 d. Nr. VA-P-60-9-16

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRUMPOS IR SAVOKOS</u>	<u>3</u>
<u>SANTRAUKA</u>	<u>5</u>
IŠVADOS	6
REKOMENDACIJOS	8
<u>IŽANGA</u>	<u>9</u>
VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS RAIDA	9
PAGRINDINIAI FAKTAI	11
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>14</u>
<u>1. Valstybės investicijų programos planavimas nėra nuoseklus</u>	<u>14</u>
1.1. Rengiant valstybės biudžeto ir valstybės investicijų programas dalis darbų dubliuojami	14
1.2. Investicijų projektuose sąnaudų, naudos ir alternatyvų analizės dažniausiai atliktos formaliai	16
1.3. Šešiose ministerijose investicijų projektų atranka abejotina	17
1.4. Valstybės investicijų programos koordinavimas šalies mastu nepakankamas	18
1.4.1. Lėšos investicijų projektams įgyvendinti planuojamos neatsižvelgiant į jų poreikį	18
1.4.2. Programos lėšų tam pačiam objektui skiria kelios ministerijos	19
1.4.3. Šalies mastu nevertinama, kur naudingiausia panaudoti programos lėšas	20
1.4.4. Programos lėšų skiriama statybos ir rekonstravimo dokumentams parengti, tačiau tolesni darbai neatliekami	22
1.4.5. Nežinomas tikslus į programą įtrauktų investicijų projektų skaičius	23
1.5. Kasmet pradedami įgyvendinti nauji investicijų projektai, o vykdomų terminai nukeliami	24
1.6. Beveik pusė investicijų projektų yra smulkūs	26
<u>2. Atsiskaitant už valstybės investicijų programos įgyvendinimą nenurodoma investicijų nauda šalies mastu</u>	<u>28</u>
2.1. Atsiskaitymo tvarka nesuteikia informacijos apie investicijų rezultatus	28
2.2. Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimo 2015 metais ataskaita nėra tiksli 30	
<u>3. Tolesnis Valstybės investicijų programos egzistavimas abejotinas</u>	<u>32</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>35</u>

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Investicijos – piniginės lėšos ir įstatymais bei kitais teisės aktais nustatyta tvarka įvertintas materialusis, nematerialusis ir finansinis turtas, kuris investuojamas siekiant iš investavimo objekto gauti pelno (pajamų), socialinį rezultatą (švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos ir socialinės apsaugos bei kitose panašiose srityse) arba užtikrinti valstybės funkcijų įgyvendinimą¹.

Investicijų projektas – dokumentas, finansiškai (ekonomiškai), techniškai ir socialiai pagrindžiantis investavimo tikslus, įvertinantis investicijų grąžą (komercinis projektas) bei kitus efektyvumo rodiklius, nurodantis projekto įgyvendinimui reikalingas lėšas bei finansavimo šaltinius ir terminus².

Valstybės investicijų programa – valstybės investavimo strategiją nustatantis dokumentas, kuriame numatomos lėšos, reikalingos valstybės remiamų programų investiciniams projektams įgyvendinti, finansavimo šaltiniai ir šių investicinių projektų įgyvendinimo terminai³.

Investicijų rūšys pagal investuotojo statusą⁴:

1) **valstybės investicijos** – investicijos valstybės poreikiams tenkinti nacionalinio biudžeto, valstybės (savivaldybių) fondų lėšomis, Lietuvos valstybės (savivaldybių) vardu gautomis paskolomis, valstybės (savivaldybių) įmonių lėšomis ir kitu valstybės (savivaldybių) turtu bei valstybės (savivaldybių) suteikiamomis paskolų garantijomis;

2) **privачios investicijos** – Lietuvos Respublikos ir užsienio privačios nuosavybės teisės subjektų investicijos;

3) **užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų investicijos**.

Investicijų rūšys pagal investavimo objektą⁵:

1) **kapitalo investicijos** – investicijos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti;

2) **finansinės investicijos** – visos investicijos, išskyrus nurodytas šios dalies 1 punkte.

Valstybės kapitalo investicijos – valstybės lėšos, skirtos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir įmonėms bei kitiems ūkio subjektams⁶.

Atitinkama sritis – atskiros valdymo sritys, priskirtos ministrams arba atskirtų institucijų kompetencijai.

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (*angl. Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD*).

¹ Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas, 1999-07-07 Nr. VIII-1312, 2 str. 1 d.

² Ten pat, 2 str. 10 d.

³ Ten pat, 2 str. 9 d.

⁴ Ten pat, 3 str. 3 d.

⁵ Ten pat, 3 str. 4 d.

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministerija, valstybės kapitalo investicijos (<http://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/biudzetas/valstybes-kapitalo-investicijos>).

Taisyklės – Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklės, patvirtintos Vyriausybės 2001-04-26 nutarimu Nr. 478 (2011-02-23 nutarimo Nr. 205 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

Valstybės biudžeto programa – Strateginio veiklos plano programa, t. y. esminė strateginio veiklos plano dalis, skirta strateginiam tikslui įgyvendinti, kurioje nustatyti šios programos tikslai, uždaviniai, priemonės (projektai), vertinimo kriterijai, jų reikšmės ir asignavimai⁷.

ES, techninė, Norvegijos, EEE, Šveicarijos parama ir kt. – ES ir kita finansinė parama;

⁷ Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827.

SANTRAUKA

Valstybės investicijų programa – vienas iš įrankių Vyriausybės veiklos programai ir jos veiklos prioritetams įgyvendinti. Jai 2015 m. skirta 1,44 mlrd. Eur, t. y. 16 proc. valstybės biudžeto lėšų. Valstybės investicijų programos lėšos investuojamos į šias sritis: aplinkos, krašto, socialinės ir sveikatos apsaugos, kultūros, transporto, švietimo, žemės ūkio ir kt. Daugiausia lėšų skiriama infrastruktūros plėtrai ir remontui, informacinėms technologijoms įsigyti ir pan. Investicijų projektus rengia valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, kiti ūkio subjektai ilgalaikiam materialiajam ar nematerialiajam turtui įsigyti arba jo vertei padidinti. Valstybės investicijų programos projektą pavesta rengti Finansų ministerijai, asignavimus programai pagal sritis tvirtina Seimas.

Audito tikslas – įvertinti, ar Valstybės investicijų 2015 metais programos valdymas, apimantis planavimą, įgyvendinimą ir stebėseną, buvo tinkamas ir rezultatyvus. Vertindami Valstybės investicijų programos valdymą 2015 metais nagrinėjome:

- ar užtikrintas nuoseklus šios programos planavimas ir koks jo ryšys su kitomis valstybės investicijomis;
- ar užtikrinamas tinkamas jos įgyvendinimas;
- ar atsiskaitymas už programos įvykdymą rodo poveikį Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimui;
- ar įsitikinama, kad investicijų projektų planuoti rezultatai yra pasiekti.

Auditą atlikome 14-oje ministerijų, informaciją rinkome ir iš kitų 25 įstaigų, kurių investicijų projektai įtraukti į Valstybės investicijų programą. Audituojamas laikotarpis – 2015 metai ir 2016 metų lėšų planavimas. Siekiant įvertinti valstybės investicijų projektų naudą, buvo analizuojami ir ankstesnių laikotarpių duomenys.

Audito metu nustatėme, kad Valstybės investicijų programa nėra racionalus ir pakankamas įrankis Vyriausybės veiklos prioritetams įgyvendinti, siekiant investicijomis sukurti ekonominę ir socialinę naudą, nes:

- atsiradus programiniam biudžetui, Valstybės investicijų programos kaip atskiro dokumento rengimas prarado aktualumą. Visi procesai – planavimo, stebėsenos ir atsiskaitymo – dubliuojasi, nes valstybės biudžeto programose dalis planuojamų lėšų yra įtraukiamos ir į Valstybės investicijų programą. Taip didinama administracinė našta investicijų projektus rengiančioms ir įgyvendinančioms institucijoms;
- atsiskaitant už Valstybės investicijų programos vykdymą nurodoma, kiek lėšų išleista, kiek turto vienetų įsigyta ir pan., bet nenurodoma, kokia investicijų projektų gauta nauda, ilgalaikis poveikis ir kaip šios investicijos prisidėjo prie Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo;
- pasigedome šios programos sąsajų su kitomis valstybės investicijomis. Šalies mastu sistemaiškai neatliekama analizė, parodanti, kiek visoms valstybės investicijoms (tarp jų ir investicijoms, numatytoms Valstybės investicijų programoje) skirta lėšų, kokią įtaką jos turėjo kiekvienai veiklos sričiai, kaip prisidėjo prie Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus, pateikiame išvadas ir rekomendacijas, kurias tinkamai įgyvendinus, būtų aiškesnės visų valstybės investicijų sąsajos, kryptys, parodomas jų poveikis kiekvienos srities strateginiams tikslams, Vyriausybės veiklos prioritetams ir sumažėtų administracinė našta viešajame sektoriuje.

IŠVADOS

Valstybės investicijų programos planavimas

1. Lėšos, skirtos valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti ir įsigyti, yra planuojamos valstybės biudžeto programose, dalis tų pačių lėšų įtraukiama ir į Valstybės investicijų programą. Pagal esamą tvarką dubliuojamas šių lėšų planavimas, o laiko sąnaudos, skirtos tos pačios informacijos pildymui, vertintinos kaip administracinė našta viešajam sektoriui (1.1 poskyris).
2. Šalies mastu nevertinama, kur būtų naudingiausia nukreipti Valstybės investicijų programos lėšas, o ministerijos neturi informacijos, kokiems jų sričių objektams šios programos lėšas skyrė ir kitos ministerijos. Ministerijoms nesidalijant šia politikos formavimui svarbia informacija, Valstybės investicijų programos lėšos ne visada tinkamiausiai nukreipiamos Vyriausybės veiklos prioritetams pasiekti. Todėl pasitaiko neracionalių sprendimų (1.4 ir 1.5 poskyriai):
 - 2.1. Lietuvoje netrukus veiks 108 daugiaviečiai sporto centrai (arenos, sporto kompleksai, baseinai), kai kurie jų vienas nuo kito nutolę nepagrįstai mažu, 6–15 km, atstumu. Šiems centrums iki 2016 m. jau panaudota 111 mln. Eur Valstybės investicijų programos lėšų, užbaigti reikia dar 169 mln. Eur. Be to, kasmet savivaldybės papildomai skiria daugiau kaip pusę jų išlaidų reikalingų lėšų;
 - 2.2. trys ministerijos – Susiekimo, Socialinės apsaugos ir darbo bei Finansų – 0,8 mln. Eur Valstybės investicijų programos lėšų 2005–2013 m. panaudojo statybos dokumentų parengimui, tačiau tolimesni veiksmai neatliekami – statinių statyba ar rekonstrukcija nepradėti iki šiol;
 - 2.3. 2015 m. pradėti įgyvendinti 393 nauji investicijų projektai, jiems panaudota 149,8 mln. Eur (12 proc. visų 2015 m. panaudotų lėšų), 2016 m. – 235 projektai, jiems planuota skirti tris kartus daugiau lėšų, t. y. 567,4 mln. Eur (47 proc. visų 2016 m. planuotų skirti lėšų), bet lėšų 80-čiai anksčiau pradėtų įgyvendinti investicijų projektų 2015 m. neskirta. Todėl ne tik ilgėja jų įgyvendinimo laikas, bet ir lėšų poreikis jiems pabaigti didėja 2–4 kartus.
3. Lietuvoje yra 57 ekonominiai ir svarbūs visuomenei projektai, kuriais įgyvendinami valstybės strateginiai interesai, valstybės vykdomos sektorinės ir regioninės politikos tikslai. Dalis šiems projektams skiriamų lėšų patenka ir į Valstybės investicijų programą. Taigi, keliuose skirtinguose dokumentuose atkartojama dalis tos pačios informacijos (1.1 poskyris).
4. Valstybės investicijų programos lėšų planavimas yra ydingas – asignavimų valdytojams pavesta lėšas investicijų projektams planuoti neviršijant praėjusiais metais patvirtintos sumos. Kai planuojama neatsižvelgiant į lėšų poreikį nustatytiems tikslams pasiekti, šios programos lėšos gali būti nukreipiamos ne ten, kur jų labiausiai reikia (1.4 poskyris).
5. Investicijų projektuose (išskyrus ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuojamus) sąnaudų, naudos (rezultatų) ir alternatyvų analizės dažniausiai neatitinka jų rengimui keliamų reikalavimų: nepateikiami sąnaudų ir naudos skaičiavimai, netaikomi grynosios dabartinės vertės kriterijai, parodantys projekto įgyvendinimo efektyvumą ir kt. Tokios analizės nepadedą nustatyti geriausią investicijų projektą iš visų galimų alternatyvų ir neleidžia įvertinti atliktų investicijų socialinės ir ekonominės naudos, praėjus keletui metų (1.2 poskyris).
6. Šešiose ministerijose investicijų projektų atranka yra abejotina (1.3 poskyris):
 - 6.1. Sveikatos apsaugos, Teisingumo ir Žemės ūkio ministerijose investicijų projektų atrankos komisijos nesilaiko ministrų įsakymais patvirtintų šių projektų atrankos taisyklių, todėl į Valstybės investicijų programą įtraukiami mažiau balų surinkę investicijų projektai;

- 6.2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atrankos komisija skyrė balus nesilaikydama nustatytų kriterijų, todėl į programą nepateko ministro įsakymu patvirtintus kriterijus atitinkantys projektai;
- 6.3. Aplinkos ir Kultūros ministerijos nebuvo patvirtinusios rekomenduojamos taikyti balų sistemos, todėl gali būti sudaromos sąlygos investicijų projektus atrinkti neobjektyviai.
Pokyčiai audito metu: kultūros ministras 2016 m. birželio 22 d. patvirtino investicijų projektų atrankos kriterijus ir jų reikšmes.
7. Valstybės investicijų programa turėtų būti valstybės investavimo strategiją nustatantis dokumentas, tačiau ji neatitinka tokiam dokumentui būdingos struktūros (1.6 ir 2.1 poskyriai ir 3 dalis):
- 7.1. į ją patenka tik lėšos, skirtos valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti ir įsigyti (išskyrus išimtis), bet nėra informacijos apie finansines ir kitas valstybės investicijas;
- 7.2. joje nurodomi tik projektų ar programų pavadinimai ir įgyvendinimui skiriamos lėšos, tačiau nenurodomos strateginės kryptys, programoms būdingi tikslai, uždaviniai, priemonės ir kt.;
- 7.3. beveik pusė šios programos investicijų projektų yra mažos, iki 0,5 mln. Eur, vertės, o lėšos skiriamos smulkiems darbams (pvz.: pastatų, kelių remontui), priemonėms, reikalingoms viešojo sektoriaus funkcijoms vykdyti, įsigijimui ir pan. Investicijų projektų rengimas – darbu imlus procesas, todėl didinama administracinė našta smulkius projektus rengiančioms ir įgyvendinančioms institucijoms.
8. Nėra šalies mastu susistemintos informacijos apie į atskiras programas įtrauktus investicijų projektus, jų skaičių, planuotas ir panaudotas lėšas, projektų įgyvendinimo intensyvumą ir kt., todėl visą šią informaciją surinkome audito metu. Neturint tikslios ir teisingos informacijos apie visus investicijų projektus, Valstybės investicijų programos valdymas tampa sudėtingu (1.4 poskyris).

Atsiskaitymas už Valstybės investicijų programos įgyvendinimą

9. Atsiskaitymas už Valstybės investicijų programos rezultatus nerodo, ar ir kiek naudingai įgyvendinama valstybės investavimo strategija (2.1 poskyris):
- 9.1. atsiskaitant už programos vykdymą nenurodoma, kokia yra investicijų projektų gauta nauda, ilgalaikis poveikis ir kaip šios investicijos prisidėjo prie Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo;
- 9.2. ministerijų metinėse veiklos ataskaitose, pateikiant informaciją apie įgyvendintas valstybės biudžeto programas, pakartotinai nurodoma, kur buvo panaudotos Valstybės investicijų programos lėšos;
- 9.3. nėra apibendrintos informacijos apie visoms valstybės investicijoms skirtas lėšas ir jų įtaką Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimui.
10. Įgyvendintų investicijų projektų stebėseną nevykdoma, nereikalaujama atsiskaityti už veiklos rezultatus (išskyrus ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuojamus projektus) ir jų įtaką Vyriausybės veiklos prioritetų pasiekimui. Nesant šių reikalavimų, yra rizika, kad sukurtas ar įsigytas turtas bus parduotas, o tolimesnė veikla nevykdoma (2.1 poskyris).
11. 2015 metų Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaita nerodo teisingo ir tikro valstybės investicijų dydžio, nes nurodyta 19 mln. Eur mažesnė suma, nei faktiškai panaudota (2.2 poskyris):
- 11.1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas ir Pasienio kontrolės punktų direkcija 22,8 mln. Eur panaudojo valstybės kapitalo investicijoms, kurios nebuvo suplanuotos Valstybės investicijų programoje, ir neparengė investicijų projektų;

- 11.2. Vidaus reikalų ir Ūkio ministerijos ir Nacionalinė mokėjimo agentūra 3,8 mln. Eur Valstybės investicijų programos lėšų panaudojo ne valstybės kapitalo investicijoms.
- 11.3. 2015 metų Valstybės investicijų programos vykdymo ataskaitoje pateikti netikslūs duomenys, tačiau tai neturi įtakos priimti sprendimams dėl tolimesnių investicijų. Tai dar kartą patvirtina, kad Valstybės investicijų programa kaip atskiras dokumentas nereikalinga.

REKOMENDACIJOS

Siekiant sistemiško visų valstybės investicijų planavimo, panaudojimo, aiškaus jų poveikio Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimui ir mažinant administracinę naštą viešajam sektoriui, rekomenduojame:

Vyriausybės kanceliarijai

1. Keisti visų valstybės investicijų (tarp jų ir investicijų, kurios numatytos Valstybės investicijų programoje) planavimo ir atsiskaitymo tvarką, integruoti strateginio ir investicijų planavimo bei atsiskaitymo procesus (1–11 išvados).

Finansų ministerijai (iki kol bus įgyvendinta rekomendacija, skirta Vyriausybei)

1. Įpareigoti asignavimų valdytojus apie planuojamas valstybės investicijas ne jiems pavestose valdymo srityse informuoti atitinkamos srities politiką formuojančias ministerijas (2 išvada).
2. Įvertinus investicijų projektų vertę ir įsigyjamo ar kuriamo turto pobūdį, nustatyti priemones, kurios padėtų sumažinti institucijų, rengiančių ir įgyvendinančių smulkius projektus, administracinę naštą (1 ir 7 išvados).
3. Numatyti, kad investicijų projektams vertinti būtina taikyti balais paremtą atrankos sistemą arba kitas lygiavertes priemones (6 išvada).
4. Nustatyti investicijų projektų, finansuotų valstybės biudžeto lėšomis, stebėsenos tvarką ir joje, be kita ko, numatyti pagal aplinkybes ar poreikį galimus apribojimus įsigyto ar sukurto turto disponavimui (10 išvada).

Aplinkos, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo ir Žemės ūkio ministerijoms

1. Peržiūrėti investicijų projektų atrankos kriterijus ir balų sistemą, kad investicijų projektai būtų atrenkami objektyviai (6 išvada).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti šios ataskaitos 1 priede „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Valstybės investicijų programa – valstybės investavimo strategiją, investavimo kryptis nustatantis dokumentas⁸. Tai viena iš priemonių Vyriausybės veiklos programai ir jos veiklos prioritetams įgyvendinti. Valstybės investicijų politika formuojama Vyriausybės veiklos programoje, valstybės remiamose programose, Valstybės investicijų bei Valstybės skolinimosi programose, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ūkio ir ekonominės-socialinės raidos prognozes⁹. Valstybės investicijų programai įgyvendinti kasmet skiriama apie 14–16 proc. valstybės biudžeto lėšų.

VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS RAIDA

1991 m. Vyriausybė patvirtino investicijų kapitalinei statybai planavimo laikinąją tvarką¹⁰. Pagal ją lėšų buvo skiriama mokymo įstaigų, studentų bendrabučių, vaikų, senelių pensijų statyboms, teisėjų ir prokurorų tarnybinėms gyvenamosioms patalpoms įsigyti ir kt.

Ši tvarka 1997 m. neteko galios, Vyriausybei patvirtinus Valstybės investicijų planavimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarką¹¹. Svarbiausieji jos tikslai buvo:

- gerinti socialines, visuomenines reikmes;
- mažinti nebaigtą statybą;
- kontroliuoti, kaip naudojami valstybės asignavimai investicijoms, atlikti panaudotų valstybės lėšų apskaitą.

Valstybės investicijų planavimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkoje buvo numatyta, kad Valstybės investicijų programai įgyvendinti lėšų gali būti skiriama statyboms, rekonstrukcijai, remontui, melioracijos darbams atlikti ir kt. Buvo nurodyta, kad į programą įtraukiami projektai, į kuriuos investuojama 3 mln. Lt (į gamtos apsaugos objektus – 1,5 mln. Lt) ir daugiau. Mažesnės investicijos buvo numatomos įtraukiant jas į metų valstybės biudžeto nepaprastųjų išlaidų paskirstymą, pridedamą prie Valstybės investicijų trimetės programos. Remiantis šia tvarka, 1999 m. pirmą kartą buvo parengta Valstybės investicijų 2000–2002 metų programa.

1999 m. pasikeitė valstybės biudžeto formavimo principai – asignavimų valdytojams biudžeto lėšos pradėtos tvirtinti pagal programas¹². Taigi, šių programų lėšų dalis, skirta investicijų projektams, kurių vertė didesnė kaip 3 mln. Lt, buvo numatoma ir atskiroje Valstybės investicijų programoje.

Be to, 1999 m. pirmą kartą valstybinės svarbos projekto statusas suteiktas Klaipėdos, Kauno ir Šiaulių laisvosioms ekonominėms zonoms¹³. Valstybei svarbūs projektai gali būti pripažinti, jeigu jais numatomi įgyvendinti valstybės strateginiai interesai, valstybės vykdomos sektorinės ir regioninės politikos tikslai, jeigu jų įgyvendinimas turi didelę įtaką Lietuvos ekonominiam, socialiniam, kultūriniam, politiniam gyvenimui ir kt. Projektų valstybinę svarbą savo sprendimu pripažįsta Seimas, o valstybei

⁸ Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas, 1999-07-07 Nr. VIII-1312, 2 str. 9 d.

⁹ Ten pat, 1999-07-07 Nr. VIII-1312, 14 str. 1 d.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991-02-18 nutarimas Nr. 69 „Dėl investicijų kapitalinei statybai planavimo laikinos tvarkos“ (galiojo nuo 1991-02-18 iki 1997-11-20).

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-11-13 nutarimo Nr. 1251 „Dėl Valstybės investicijų planavimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės tvarkos patvirtinimo“ originali redakcija (neteko galios 2001-05-03).

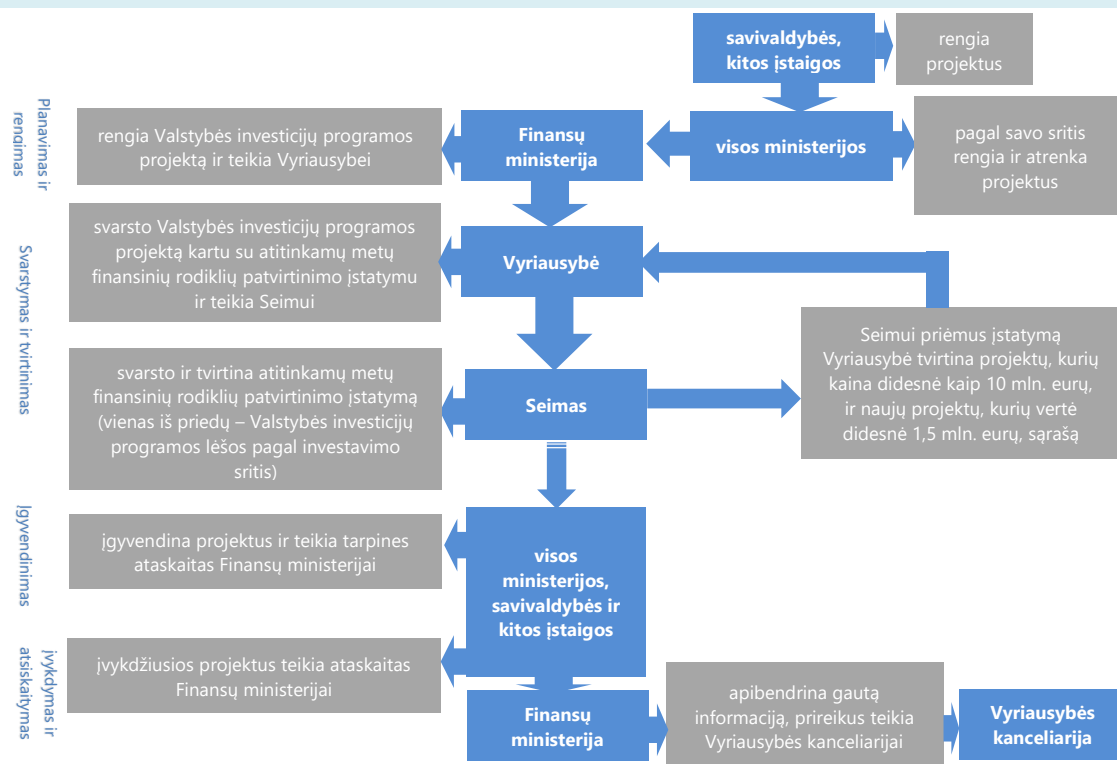
¹² Lietuvos Respublikos Seimo 1998-10-22 rezoliucija „Dėl Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros koncepcijos“.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-10-04 nutarimas Nr. 1094 „Dėl laisvųjų ekonominių zonų pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais“.

svarbiais ekonominiais ar kultūriniais projektais jie pripažįstami Vyriausybės nutarimais¹⁴. 1999–2015 m. šis statusas iš viso buvo suteiktas 57 projektams. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu nustatyta ekonominių projektų ir svarbių visuomenės projektų investicijų vertė – ne mažiau kaip 5,8 mln. Eur¹⁵. Projektui įgyvendinti numatyta lėšų dalis, skirta valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti ir įsigyti (išskyrus išimtis), turi būti įtraukta ir į Valstybės investicijų programą.

Šiuo metu Valstybės investicijų programa sudaroma trejiems metams. Investicijų projektus, siūlomus įtraukti į programą, rengia valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kiti ūkio subjektai¹⁶. Šios programos lėšos skiriamos valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti, išskyrus išimtis¹⁷.

1 pav. Valstybės investicijų programos valdymo schema

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal teisės aktų nuostatas

Finansų ministerijai pavesta¹⁸ kasmet surinkti informaciją iš ministerijų ir kitų įstaigų apie lėšų poreikį investicijų projektams įgyvendinti, informuoti jas apie nustatytus maksimalius limitus,

¹⁴ Numatomų įgyvendinti ekonominių projektų ir svarbių visuomenės projektų valstybinės svarbos pripažinimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-07-17 nutarimu Nr. 848.

¹⁵ Projektų pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais ar kultūriniais projektais tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-13 nutarimu Nr. 136 (2011-12-14 nutarimo Nr. 1473 redakcija).

¹⁶ Taisyklės, 7 ir 17 p.

¹⁷ Taisyklės, 6 p. Valstybės lėšos, reikalingos darbo vietų kompiuterių įrangai (asmeniniams kompiuteriams, spausdintuvams, skeneriams, kopijavimo įrangai) ir (arba) jai skirtai programinei įrangai (operacinei, standartinei ir biuro), taip pat šios programinės įrangos licencijoms, fiksuotojo ir judriojo ryšio telefonų aparatams, baldams, buitinei technikai, metrologinėi įrangai, muzikos instrumentams, scenos garso, vaizdo ir šviesos įrangai, ginklams ir karinei įrangai, naudojamiems tik kariniams tikslams, tarnybiniais lengviesiems automobiliams ir ūkiniam inventoriui įsigyti, atnaujinti arba modernizuoti, Valstybės investicijų programoje neplanuojamos. Šio punkto nuostatos netaikomos planuojant valstybės lėšas specialiosioms transporto priemonėms įsigyti, vykdant naujo statinio statybos arba statinio rekonstravimo investicijų projektą, kai pagal projektinę dokumentaciją numatyta įsigyti ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, taip pat planuojant valstybės biudžeto lėšas bendrai iš ES finansinės paramos ir kitos gaunamos tarptautinės finansinės paramos finansuojamiems investicijų projektams, išskyrus ilgalaikio turto įsigijimą iš ES ir kitos tarptautinės techninės paramos lėšų.

¹⁸ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais: 2014-02-26 Nr. 182, 2015-05-06 Nr. 465, 2015-02-25 Nr. 212.

parengti atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą ir pateikti jį svarstyti Vyriausybei.

Vyriausybė asignavimus, planuojamus Valstybės investicijų programai, teikia svarstyti ir tvirtinti Seimui kartu su atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu¹⁹. Seimui priėmus įstatymą Vyriausybė tvirtina projektą, kurių kaina didesnė kaip 10 mln. Eur, ir naujų projektų, kurių vertė didesnė kaip 1,5 mln. Eur, sąrašą.

Ministerijos ir kiti asignavimų valdytojai įgyvendina investicijų projektus ir teikia Finansų ministerijai pusmetines ir metines ataskaitas. Baigus įgyvendinti projektus taip pat atsiskaitoma Finansų ministerijai, kuri, esant poreikiui, apibendrintą informaciją teikia Vyriausybės kanceliarijai (plačiau ataskaitos 2 dalyje).

Valstybės kontrolė, 2009 m. atlikusi valstybinį veiklos auditą „Valstybės investicijų programa“, nustatė²⁰, kad nepakankamai aiški investicijų projektų atrankos sistema, nėra gerai organizuota investicijų projektų rengimo, įgyvendinimo patirties sklaida ir kt. Atlikdama auditus Valstybės kontrolė vis dar konstatuoja, kad asignavimų valdytojai valstybės biudžeto lėšas panaudojo valstybės kapitalo investicijoms neparengę investicijų projektų ir neįtraukę jų į Valstybės investicijų programą.

PAGRINDINIAI FAKTAI

Valstybės investicijų programa yra valstybės investavimo strategiją nustatantis dokumentas, tačiau nėra apibendrintos informacijos apie visoms valstybės investicijoms (ir numatytoms šioje programoje) skirtas ir panaudotas lėšas.

Seimas Valstybės investicijų 2015–2017 metų programai įgyvendinti skyrė 3,75 mlrd. Eur, iš jų 2015 metams²¹ – 1,44 mlrd. Eur, kurių didžioji dalis (885,1 mln. Eur, arba 61 proc.) yra ES ir kitos finansinės paramos lėšos (žr. 2 pav.).

2 pav. Valstybės investicijų 2015–2017 programoje 2015 metams investicijų projektams įgyvendinti skirtos ir panaudotos lėšos

	skirta 1,44 mlrd. eurų, iš jų:	panaudota 1,24 mlrd. eurų, iš jų:
Valstybės biudžeto lėšų,	1,37 mlrd. Eur	1,24 mlrd. Eur
iš jų:		
ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų	885,1 mln. Eur	695,7 mln. Eur
Valstybės garantuojamų paskolų	70,8 mln. Eur	0
Valstybės vardu pasiskolintų lėšų	5,8 mln. Eur	0

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų ir kitų institucijų pateiktus duomenis

Seimas Valstybės investicijų programą tvirtina pagal investavimo sritis ir numato sričiai skirtas lėšas. Vyriausybė šias Seimo patvirtintas lėšas per metus perskirstė asignavimų valdytojams ir jų programoms įgyvendinti ir papildomai skyrė 78,2 mln. Eur. 2015 m. 99 proc. Valstybės investicijų programos lėšų skirta ministerijoms ir jų valdymo sritims (žr. 1 lentelę).

¹⁹ Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas 1999-07-07 Nr. VIII-1312, 14 str. 1 ir 2 d.

²⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės valstybinio veiklos audito 2009-10-16 ataskaita Nr. VA-P-60-2-17 „Valstybės investicijų programa“; prieiga per internetą: http://www.vkontrolė.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2.

²¹ Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2014-12-11 Nr. XII-1408, 8 priedas; Valstybės investicijų 2015–2017 metų programa (pagal investavimo sritis).

1 lentelė. Valstybės investicijų 2015–2017 programoje 2015 metams investicijų projektams įgyvendinti įvairioms institucijoms planuotos skirti ir panaudotos lėšos

Institucija (valdymo sritis)	Planuota skirti (pirminis planas)		Panaudota	
	mln. Eur	%	mln. Eur	% nuo planuotos sumos
Susisiekimo ministerija	582,5	40,3	474,3	81,4
Švietimo ir mokslo ministerija	165,4	11,4	168,5	101,9
Aplinkos ministerija	159,9	11,1	161,3	100,8
Vidaus reikalų ministerija	105,5	7,3	70,6	66,9
Energetikos ministerija	104,3	7,2	27	25,9
Sveikatos apsaugos ministerija	72,9	5,0	61,8	84,9
Krašto apsaugos ministerija	66,3	4,6	69,9	105,4
Ūkio ministerija	48,7	3,4	91,1	187,1
Kultūros ministerija	41,6	2,9	32,7	78,6
Žemės ūkio ministerija	37,2	2,6	30,1	80,9
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	21,7	1,5	18,4	85,0
Kitos institucijos (atskaitingos Prezidento institucijai, Seimui, Vyriausybei ir kt.)	17,9	1,2	13,9	77,3
Finansų ministerija	11,4	0,8	15,4	134,9
Teisingumo ministerija	6,5	0,5	5,5	85,0
Užsienio reikalų ministerija	2,8	0,2	2,8	98,1
Iš viso	1 444,6	100	1 243,3	86,1

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų ir kitų institucijų pateiktus duomenis

Kaip matyti iš lentelėje pateiktų duomenų, 2015 m. panaudota 14 proc. (201,3 mln. Eur) mažiau lėšų, nei planuota. Pagrindinės priežastys:

- Energetikos, Kultūros, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Vidaus reikalų ministerijose nepanaudota 57,0 mln. Eur (ES parama), nes laiku neparengti teisės aktai Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų 2014–2020 metų programos lėšoms gauti;
- Energetikos ministerijoje nepanaudota 70,8 mln. Eur valstybės garantuojamos paskolos AB „Klaipėdos nafta“ suskystintųjų gamtinių dujų terminalo infrastruktūros plėtrai. Šalių (Europos investicijų banko, Šiaurės investicijų banko ir AB „Klaipėdos nafta“) susitarimu terminas atidėtas 2016 metams;
- Švietimo ir mokslo ministerijoje nepanaudota 5,8 mln. Eur Aukštųjų mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų bendrabučių atnaujinimo (modernizavimo) programai įgyvendinti, nes jai panaudota 8,1 mln. Eur iš JESSICA kontroliuojančio fondo lėšų.

Į Valstybės investicijų programą 2015 m. buvo įtraukti 2 245 investicijų projektai (žr. 2 lentelę).

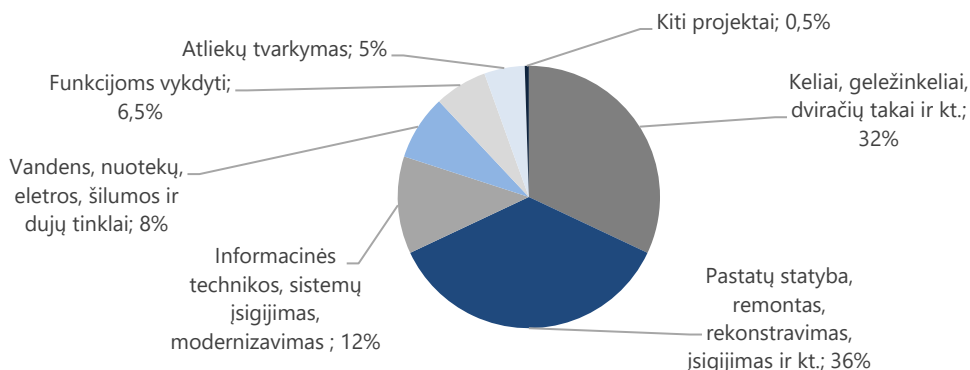
2 lentelė. Valstybės investicijų 2015–2017 programos 2015 metų investicijų projektų skaičius ir jų vertė

Institucijos (valdymo sritis)	Projektų skaičius	Numatyta projektų vertė, mln. Eur
Žemės ūkio ministerija	399	96,9
Vidaus reikalų ministerija	366	1 102,3
Švietimo ir mokslo ministerija	360	1 040,3
Ūkio ministerija	229	310,7
Susisiekimo ministerija	191	3 164,5
Aplinkos ministerija	171	600,9
Sveikatos apsaugos ministerija	171	732,0
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	101	96,4
Kultūros ministerija	90	718,4
Finansų ministerija	46	95,1
Kitos institucijos	40	171,4
Krašto apsaugos ministerija	32	841,3
Energetikos ministerija	22	844,0
Teisingumo ministerija	18	53,5
Užsienio reikalų ministerija	9	57,3
Iš viso	2 245	9 925,1

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų ir kitų institucijų pateiktus duomenis

Daugiau kaip pusė Valstybės investicijų programos projektų (1 272 iš 2 245) skirti pastatams statyti, remontuoti ir įsigyti, o tam buvo panaudota trečdalis programos lėšų. Dar tiek pat lėšų panaudota keliams, geležinkeliams tiesti ir remontuoti (žr. 3 pav.).

3 pav. Valstybės investicijų programai skirtų lėšų panaudojimas pagal sritis, 2015 m.

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų ir kitų institucijų pateiktus duomenis

Iš 2 245 projektų daugiau kaip pusė (1 289, arba 57 proc.) baigti 2015 m., iš jų 224 (17 proc.) įgyvendinti ilgiau nei per 5 metus. 2015 m. pradėti įgyvendinti 394 nauji investicijų projektai, o 80-čiai anksčiau pradėtų įgyvendinti investicijų projektų lėšų neskirta.

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais²² ir Tarptautiniais aukščiausiuoju audito institucijų standartais²³. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

Audito metodai ir procedūros pateikti ataskaitos 2 priede.

²² Patvirtinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymu Nr. V-26 (2012-06-28 įsakymo Nr. V-171 redakcija).

²³ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito įgyvendinimo gairės“ ir 3100-asis TAAIS „Veiklos audito gairės: pagrindiniai principai“; prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=350>.

AUDITO REZULTATAI

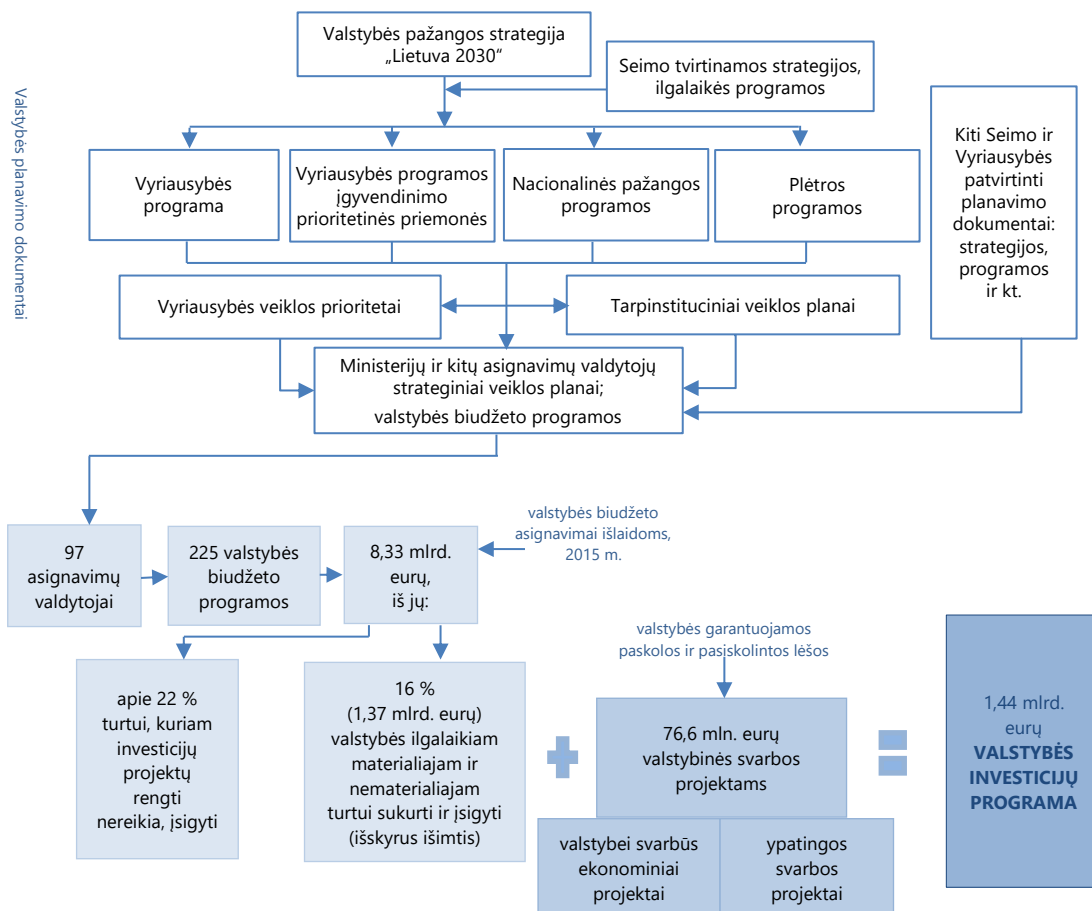
Visą valstybės investicijų programos valdymą suskirstėme į etapus: planavimą, įgyvendinimą, įvykdymą ir atsiskaitymą. Audito rezultatai parodė, kad problemų esama visuose etapuose, tačiau atžvelgdami į audito tikslą – įvertinti, ar Valstybės investicijų 2015 metų programos valdymas yra tinkamas ir rezultatyvus, ataskaitoje teikiame esmines problemas, nustatytas planavimo ir atsiskaitymo etapuose.

1. VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS PLANAVIMAS NĖRA NUOSEKLUS

1.1. Rengiant valstybės biudžeto ir valstybės investicijų programas dalis darbų dubliuojami

Valstybės investicijų programa susijusi su valstybės biudžeto programomis ir su valstybei svarbiais projektais. Taip pat ši programa yra vienas iš valstybės planavimo dokumentų, todėl vertiname, kaip užtikrinamas jos ir kitų valstybės planavimo dokumentų sistemos vientisumas. Analizavome, kokios yra į šią programą įtrauktų projektų sąsajos su valstybės planavimo dokumentais: Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“²⁴, Vyriausybės programa, planuojamais Vyriausybės prioritetais ir kt.

4 pav. Valstybės investicijų programos sąsajos su valstybės planavimo dokumentais

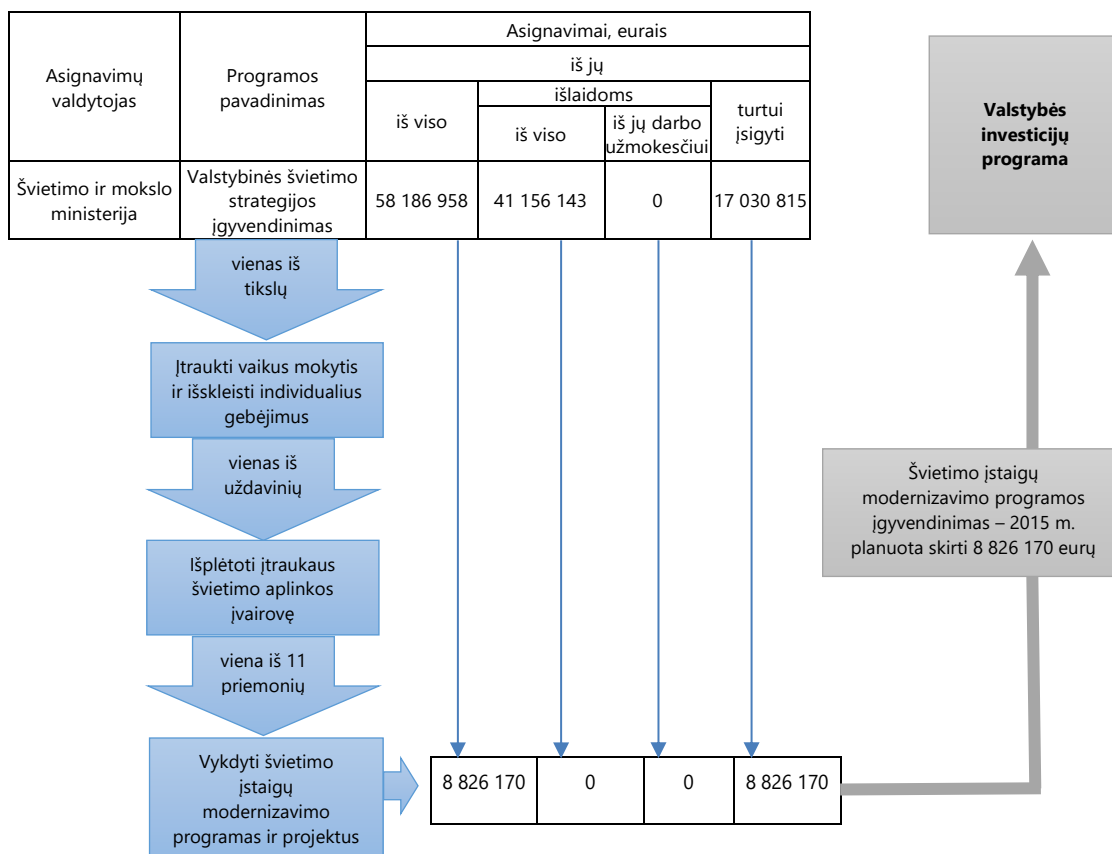
Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal teisės aktus ir audito rezultatus

²⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012-05-15 nutarimu Nr. XI-2015.

Audito metu įvertinę 20 proc. visų Valstybės investicijų 2015 m. programos įvykdytų projektų (448 iš 2 245), nustatėme, kad projektų sąsajos su valstybės planavimo dokumentais išlaikomos formaliai. Be to, dalis informacijos yra dubliuojama:

- asignavimų valdytojų strateginiuose veiklos planuose pateikiama informacija apie investicijų projektus, jų įgyvendinimo terminus, vertę, finansavimo šaltinius, jau panaudotas lėšas. Panaši informacija yra pakartojama Valstybės investicijų programoje;
- Valstybės investicijų programos rengimo dokumentuose dalis informacijos²⁵ apie valstybės ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto sukūrimą ir įsigijimą kartojama planuojant valstybės biudžeto programas²⁶. Finansų ministerija turi surinkti, išanalizuoti ir apibendrinti visą šią informaciją ne tik rengdama atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių pavirtinimo įstatymo projektą, bet ir Valstybės investicijų programą. Apibendrintą informaciją Finansų ministerija teikia Vyriausybei. Ši, ją apsvarsčiusi, teikia įstatymo projektą tvirtinti Seimui. Priėmus atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių pavirtinimo įstatymą, Finansų ministerija rengia asignavimų valdytojų lėšų paskirstymo pagal valstybės biudžeto programas projektą ir teikia jį tvirtinti Vyriausybei. Dalis šiose programose esančios informacijos apie ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto sukūrimą ir įsigijimą taip pat pateikiama Valstybės investicijų programoje (žr. pavyzdį);

Valstybės investicijų programoje pateikiamos informacijos dubliavimo pavyzdys

²⁵ Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-07-07 įsakymu Nr. 201.

²⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-01-14 įsakymas Nr. 1K-006 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programų sąmatų formų patvirtinimo“ (2012-12-17 įsakymo Nr. 1K-428 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

- valstybei svarbiems projektams įgyvendinti numatyta lėšų dalis, skirta valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti ir įsigyti (išskyrus išimtis), taip pat turi būti įtraukta ir į Valstybės investicijų programą.

Taigi, kol nebuvo programinio biudžeto, Valstybės investicijų programa kaip atskiras dokumentas buvo reikalinga valstybės asignavimų investicijų naudojimui kontroliuoti. Biudžetą pradėjus planuoti pagal programas, dalis informacijos kartojama investicijų projektuose. Laiko sąnaudos, skiriamos tai pačiai informacijai pateikti skirtinguose dokumentuose, vertintinos kaip administracinė našta viešajame sektoriuje. Taip neužtikrinamas vienas iš administracinės naštos mažinimo principų – patiriant kuo mažiau sąnaudų pasiekti teisės aktuose nustatytus tikslus²⁷.

1.2. Investicijų projektuose sąnaudų, naudos ir alternatyvų analizės dažniausiai atliktos formaliai

Siekiant nustatyti geriausią investicijų projektą iš visų galimų alternatyvų ir įvertinti investicijų socialinę ir ekonominę naudą praėjus keletui metų, rengiant didelės vertės²⁸ investicijų projektą turi būti atliktos sąnaudų, naudos (rezultatų) ir alternatyvų analizės²⁹.

Audito metu įvertinę 20 proc. visų Valstybės investicijų 2015 m. programoje vykdytų investicijų projektų (448 iš 2 245), nustatėme, kad dažniausiai jų sąnaudų, naudos ir alternatyvų analizės atliktos formaliai ir neatitiko beveik pusės joms keliamų reikalavimų (išskyrus ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuojamus projektus):

- nenustatomos prielaidos, kuriomis remiantis bus atliekama sąnaudų ir naudos analizė;
- nenurodomi apribojimai, susiję su kuriamo ilgalaikio turto našumu (pavyzdžiui, laikas, būtinas vienam ligoniui apžiūrėti medicinos aparatu, ir pan.);
- neįvertinami išlaidų pokyčiai, įgyvendinus investicijų projektą, ir kt.

Atlikus šias analizes investicijų projektuose dažniausiai pateikiama aprašomojo pobūdžio informacija, apibūdinanti, kas bus įsteigta, padaryta ar sukurta, arba nurodoma, kad kitų alternatyvų įgyvendinti projektą nėra (žr. pavyzdį).

Investicijų projektuose pateiktų sąnaudų, naudos (rezultatų) ir alternatyvų analizių pavyzdys

- investicija užtikrins ir pagerins ilgalaikės – trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimą suaugusiems asmenims su negalia. Įsteigus 30 naujų vietų papildomų asignavimų iš valstybės biudžeto nereikės. Jos finansuojamos iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų, savivaldybės lėšų ir valstybės dotacijų nereikės;
- bus sudarytos tinkamos darbo sąlygos. Alternatyvų šiam investicijų projektui nėra. Neįgyvendinus projekto, dėl infliacijos jo įgyvendinimas gali pareikalauti daugiau lėšų. Įgyvendinus investicijų projektą, bus sukurtos nuolatinės darbo vietos.

Tokio pagrindimo nepakanka, kad projektų atrankos komisijos įsitikintų ir priimtų pagrįstus sprendimus dėl tinkamiausio lėšų investavimo ir geriausios alternatyvos pasirinkimo.

²⁷ Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas, 2012-11-08 Nr. XI-2386, 4 str.

²⁸ Taisyklių 4 p. nurodyta, kad investicijų projektams, kuriuos įgyvendinant įsigyjamų prekių arba paslaugų pirkimo vertė mažesnė kaip 70 tūkst. Eur, o statybos darbų vertė mažesnė kaip 175 tūkst. Eur, nustatomi supaprastinti reikalavimai.

²⁹ Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 (2011-09-15 įsakymo Nr. 1K-310 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

Atkreipiame dėmesį, kad Finansų ministerija 2014–2020 metų ES lėšomis finansuojamiems projektams pradeda taikyti reikalavimą atlikti investavimo alternatyvų analizę ir įrodyti, kad pasirinktas optimalus investavimo sprendimas. Be to, Europos Komisija ir EBPO taip pat skatina taikyti kaštų duodamos naudos analizę (*angl. Cost-Benefit Analysis*) rengiant projektus. Stambių projektų kaštų duodamos naudos analize siekiama įrodyti, kad projektas yra naudingas ekonominiu požiūriu ir kad jis padeda siekti politikos tikslų³⁰.

Atsižvelgiant į tai, kad sąnaudų, naudos (rezultatų) ir alternatyvų analizės dažniausiai buvo atliktos formaliai ir siekiant didinti viešųjų išteklių naudojimo efektyvumą, ši sritis turėtų būti stiprinama, tuos pačius reikalavimus taikant ne tik ES lėšomis finansuojamiems projektams.

1.3. Šešiose ministerijose investicijų projektų atranka abejotina

Taisyklės nustato, kad valstybės politiką formuojančios valstybės institucijos ir įstaigos patvirtina atitinkamos srities investicijų projektų atrankos kriterijus ir jų reikšmes. Nustatant juos, investicijų projektams vertinti rekomenduojama taikyti balų sistemą, kuri leistų palyginti planuojamus įgyvendinti investicijų projektus ir nustatyti vienų projektų pirmenybę prieš kitus³¹. Projektus atranka ministerijose sudarytos atrankos komisijos³². Audito įrodymams surinkti pasirinktose vienuolikoje ministerijų analizavome atrankos komisijų 2014 ir 2015 m. protokolus. Nustatėme, kad šešiose ministerijose investicijų projektų atranka turi trūkumų:

- Sveikatos apsaugos ministerijoje atrankant projektus:
 - 2015 m. devyni investicijų projektai, kuriems skirta 0 balų, ir du, kuriems skirtų balų suma nenurodyta, į Valstybės investicijų programą įtraukti, nors 42 projektai, surinkę daugiau balų (nuo 3 iki 14), į ją nepateko³³;
 - 2016 m. keturi investicijų projektai, kuriems skirta 0 balų, ir du, kuriems skirtų balų suma nenurodyta, į Valstybės investicijų programą įtraukti, nors 93 projektai, surinkę daugiau balų (nuo 3 iki 18), į ją nepateko³⁴.

Ministerija nurodė, kad Investicijų projektų atrankos komisija skirti finansavimo šiems projektams nesiūlė. Lėšos jiems buvo suplanuotos vėliau, kai pagal Seimo narių siūlymus buvo skirta papildomai lėšų konkrečioms investicijų projektams;

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atrankos komisija penkiems socialinių paslaugų investicijų projektams skyrė 0 balų, nors jie atitiko patvirtintus atrankos kriterijus. Jeigu projektams būtų skirta balų laikantis nustatytų kriterijų, jie būtų surinkę nuo 20 iki 40 balų ir būtų buvę įtraukti į Valstybės investicijų programą. Ministerija paaiškino, kad balų nebuvo skirta dėl ribotų Socialinių paslaugų įstaigų investicijų programai skiriamų lėšų ir kitų projektų finansavimo būtinumo;
- Teisingumo ministerijoje keturi investicijų projektai, surinkę po 45 ir 10 balų, į Valstybės investicijų programą buvo įtraukti, tačiau kiti aštuoni, kuriems komisija skyrė nuo 35 iki 50 balų,

³⁰ Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment projects; prieiga per internetą: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/cba_guide.pdf; Cost-Benefit Analysis and the Environment; prieiga per internetą: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/environment/cost-benefit-analysis-and-the-environment_9789264010055-en#page11.

³¹ Taisyklės, 16 p.

³² Taisyklės, 17 p.

³³ Komisijos posėdžio protokolai: 2014-06-19 Nr. IKK-9; 2014-07-31 Nr. IKK-10.

³⁴ Komisijos 2015-07-17 posėdžio protokolas Nr. IKK-17.

į ją nepateko. Ministerija paaiškino, kad trys projektai buvo įtraukti atsižvelgiant į jų specifiką ir svarbą;

- Žemės ūkio ministerija yra nusistačiusi, kad į Valstybės investicijų programą siūloma įtraukti investicijų projektus, surinkusius minimalią 50 balų sumą³⁵. Nustatėme, kad keturiems projektams atrankos komisija skyrė mažiau balų (nuo 30 iki 40), tačiau į šią programą įtraukė. Ministerijos teigimu, projektai įtraukti dėl kelių priežasčių: neskyrus jiems lėšų, pagal kitą ES projektą rekonstruota Jūrinės žuvininkystės laboratorija negalės funkcionuoti; projektų įtraukimui pritarė ministerijos Strateginio planavimo komitetas;
- dvi ministerijos – Aplinkos ir Kultūros – nebuvo patvirtinusios taisyklėse rekomenduojamos taikyti balų sistemos, todėl įvertinti, kaip šios ministerijos nustatė vieno investicijų projektų pirmenybę prieš kitus, negalėjome. Pokyčiai audito metu: kultūros ministras 2016 m. birželio 22 d. patvirtino³⁶ investicijų projektų atrankos kriterijus ir jų reikšmes.

Specialiųjų tyrimų tarnyba ne kartą konstatavo, kad nesant aiškių kriterijų, pagal kuriuos komisijų nariai vertina projektų paraiškas (arba pagal surinktų balų sumą, arba pagal surinktų balų vidurkį, arba pagal kitus kriterijus), sudaromos sąlygos paraiškų atrankos komisijos nariams pasielgti neobjektyviai, o tai yra laikytina korupcijos rizikos veiksniu³⁷.

Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo ir Žemės ūkio ministerijose investicijų projektų atrankos komisijos nesilaiko ministrų įsakymais patvirtintų investicijų projektų atrankos taisyklių, pagal kurias nustatoma vieno investicijų projektų pirmenybė prieš kitus. Jeigu šių taisyklių būtų laikomasi ir atsižvelgiama į nustatytus projektų atrankos kriterijus, į Valstybės investicijų programą būtų įtraukti kiti, daugiau balų surinkę investicijų projektai. Be to, pasitaiko atvejų, kai investicijų projektų atrankos komisijų protokoluose nenurodomos priežastys ir motyvai, kodėl vieni projektai, surinkę didesnę balų sumą, į Valstybės investicijų programą neįtraukiami. Sveikatos apsaugos ministerijoje investicijų projektai, surinkę 0 balų, į Valstybės investicijų 2015 m. programą buvo įtraukti pagal Seimo narių pateiktus siūlymus.

Visas minėtų Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo ir Žemės ūkio ministerijų investicijų projektų sąrašas pateiktas 3 priede.

1.4. Valstybės investicijų programos koordinavimas šalies mastu nepakankamas

1.4.1. Lėšos investicijų projektams įgyvendinti planuojamos neatsižvelgiant į jų poreikį

- Siekiant Valstybės investicijų programai skiriamas lėšas panaudoti ten, kur jų labiausiai reikia, būtina žinoti jų poreikį. Šie duomenys naudingi ir tam, kad būtų tinkamai nustatyti investicijų prioritetai ir užtikrinama, kad ministerijų strateginiai tikslai bus įgyvendinami nuosekliai. Todėl audito metu analizavome, kaip ministerijose buvo planuojamas lėšų poreikis investicijų projektams įgyvendinti.

³⁵ Pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2011-08-04 įsakymu Nr. 3D-608 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintus žemės ūkio srities investicijų projektų atrankos kriterijus ir jų reikšmes į Valstybės investicijų programą siūlomi įtraukti investicijų projektai, surinkę minimalią 50 balų sumą.

³⁶ Kultūros srities investicijų projektų įtraukimo į planuojamų metų valstybės investicijų programą tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016-06-22 įsakymu Nr. IV-537.

³⁷ Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos antikorporacinio vertinimo išvada; prieiga per internetą: www.stt.lt/documents/ivertinti_teises.../AV_del_Panevezio_ir_Pasvalio_tvarkos.docx.

- Nustatėme, kad esamas reglamentavimas nesuteikia galimybių įvertinti ir sužinoti, koks yra tikrasis Valstybės investicijų programos lėšų poreikis. Vyriausybė asignavimų valdytojams pavedė 2016 m. planuoti lėšas neviršijant 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų lėšų sumos (neįtraukiant papildomo lėšų poreikio)³⁸. Kai planuojama neatsižvelgiant į lėšų poreikį, šios programos lėšos gali būti panaudojamos ne ten, kur labiausiai reikia.

Kad ministerijos nenuosekliai siekia strateginių tikslų rodo ir tai, kad į Valstybės investicijų programą kasmet įtraukiami nauji investicijų projektai, o jau įgyvendinamiems lėšų neskiriama. Pvz., 2015 m. pradėti įgyvendinti 394 nauji projektai, nors 80-čiai anksčiau pradėtų lėšų nebuvo skirta (plačiau – 1.5 poskyryje).

- Žinodamos tikslų lėšų poreikį, ministerijos, formuodamos savo srities politiką, galėtų svarstyti ir kitas finansavimo alternatyvas, pavyzdžiui, viešojo ir privataus sektorių partnerystės pagrindu ar kt. Todėl esama tvarka turėtų būti keičiama, tam, kad šios programos lėšos būtų skiriamos toms sritims, kur jų labiausiai reikia, ir prisidėtų prie nuoseklaus strateginių tikslų įgyvendinimo.

1.4.2. Programos lėšų tam pačiam objektui skiria kelios ministerijos

Iš ministerijų ir kitų institucijų surinkę informaciją apie investicijų projektus, pastebėjome, kad Valstybės investicijų programos lėšų tam pačiam objektui gali skirti kelios ministerijos, tačiau jos tarpusavyje veiksmų nekoordinuoja.

Audito metu įvertinę 20 proc. visų pagal 2015 m. Valstybės investicijų programą vykdytų projektų (448 iš 2 245), nustatėme 18 atvejų (žr. 4 priedą), kai lėšų to paties objekto rekonstrukcijai ar remontui skyrė kelios ministerijos, atsižvelgdamos į jų įgyvendinamas valstybės biudžeto programas. Pavyzdžiui, „Girstučio“ kultūros ir sporto rūmų rekonstrukcijai lėšų skyrė keturios institucijos, Lazdijų r. savivaldybės Šeštokų vidurinės mokyklos pastato rekonstrukcijai – trys (žr. pavyzdį).

Objektų, kuriems lėšų skyrė skirtingos ministerijos ir kitos institucijos pavyzdžiai

Projektas	Finansavimas skirtas	Panaudota lėšų nuo projektų pradžios iki 2015-12-31
„Girstučio“ kultūros ir sporto rūmų rekonstrukcija, Kovo 11-osios g. 26, Kaunas	2009–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūkio ministerija – 1,4 mln. Eur; ▪ Finansų ministerija – 0,3 mln. Eur; ▪ Kultūros ministerija – 0,5 mln. Eur; ▪ Kūno kultūros ir sporto departamentas – 2,4 mln. Eur.
Lietuvos žiemos sporto centro Ignalinoje plėtra ir modernizavimas	2010–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūkio ministerija – 1,6 mln. Eur; ▪ Kūno kultūros ir sporto departamentas – 0,9 mln. Eur.
VšĮ Naujosios Akmenės ligoninės pastatų Naujojoje Akmenėje rekonstravimas	2010–2018 m.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūkio ministerija – 0,2 mln. Eur; ▪ Sveikatos apsaugos ministerija – 4,2 mln. Eur.
Lazdijų rajono savivaldybės Šeštokų vidurinės mokyklos pastato Šeštokuose, Lazdijų g. 4, rekonstravimas ir modernizavimas	2008–2012 m.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūkio ministerija – 0,8 mln. Eur; ▪ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,4 mln. Eur; ▪ Žemės ūkio ministerija – 0,05 mln. Eur.

Esant tokiai praktikai, investicijų projektų rengėjai turėjo parengti atskirus to paties objekto projektus kelioms ministerijoms, atlikti kelias sąnaudų analizes, pildyti skirtingus projektų

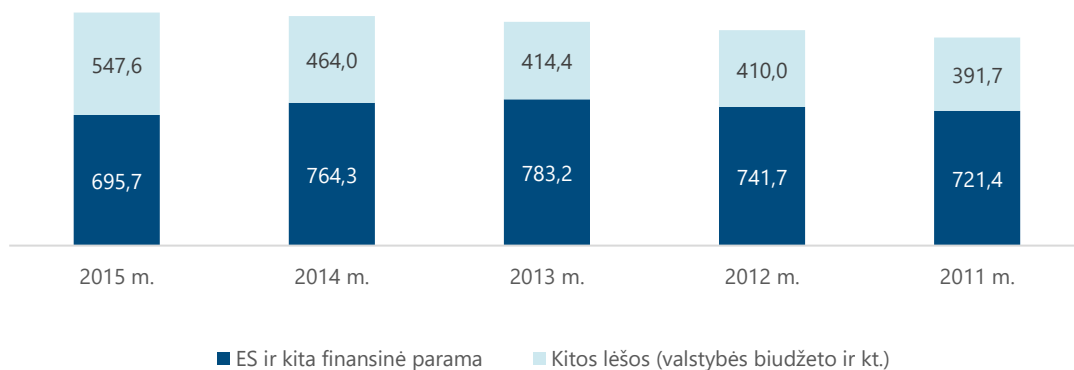
³⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-05-06 nutarimas Nr. 465 „Dėl Lietuvos Respublikos 2016–2018 metų preliminarių valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pagrindinių rodiklių patvirtinimo“.

planavimo ir atsiskaitymo už juos dokumentus. Jų įgyvendinimo stebėseną taip pat turėjo atlikti skirtingos ministerijos ar institucijos. Taip buvo didinama administracinė našta projektų dokumentus rengiančioms, įgyvendinančioms ir stebėseną atliekančioms institucijoms.

1.4.3. Šalies mastu nevertinama, kur naudingiausia panaudoti programos lėšas

- Įvertinus pastarųjų penkerių metų Valstybės investicijų programos finansavimo šaltinius matyti, kad dauguma investicijų projektų finansuojama ES ir kitos finansinės paramos lėšomis (žr. 5 pav.)

5 pav. Valstybės investicijų programos panaudotų lėšų santykis, mln. Eur

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų ir kitų institucijų pateiktus duomenis

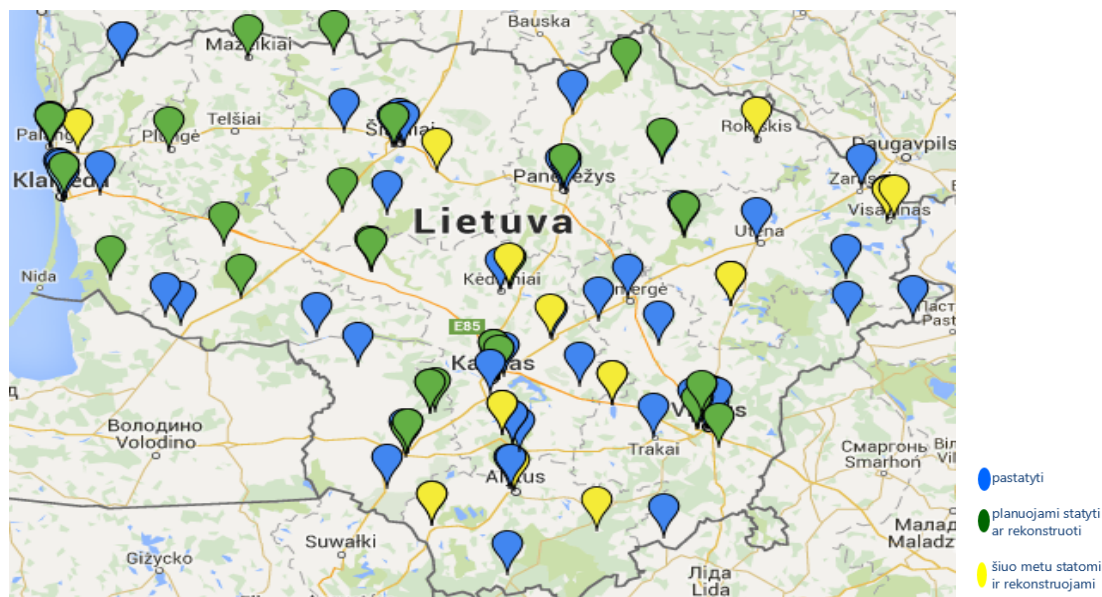
Ekonomistai teigia, kad po 2020 m. ES finansinė parama Lietuvai gali sumažėti³⁹, atitinkamai gali mažėti ir Valstybės investicijų programai įgyvendinti skiriamų lėšų suma. Tai dar kartą patvirtina, kad turi būti priimami racionalūs sprendimai dėl lėšų paskirstymo šalies mastu, o ministerijų veiksmai tarpusavyje koordinuojami.

Skiriant Valstybės investicijų programos lėšas tam pačiam objektui, o ministerijoms tarpusavyje nekoordinuojant veiksmų, pasitaiko neracionalių sprendimų dėl lėšų paskirstymo. Tai patvirtina toliau pateikiami pavyzdžiai.

Nustatėme, kad Lietuvoje šiuo metu yra (6 pav.):

- 81 daugiafunkcis centras (arena, sporto kompleksas ir baseinas), pavaldūs savivaldybėms, iš jų:
 - 9 rekonstruojami šiuo metu;
 - 11 planuojami rekonstruoti 2016–2018 m.;
- 8 šiuo metu statomi;
- 19 planuojama statyti 2016–2018 m.

³⁹ „Ekonomistai įspėja: po penkerių metų Lietuvos laukia du rimti sukrėtimai“; prieiga per internetą: <http://www.15min.lt/verslas/naujiena/finansai/ekonomistai-perspeja-uz-penkeriu-metu-lietuvos-laukia-du-rimti-sukretimai-662-499061>; „Srietyse, kuriose ES proveržio nesukūrė, teks pasitempti patiems“; prieiga per internetą: <http://www.veidas.lt/tag/es-proverzis>; „Baigsis pinigų upė iš Europos: kaip atrodys Lietuva?“; prieiga per internetą: <http://www.delfi.lt/verslas/verslas/baigsis-pinigu-upe-is-europos-kaip-atrodys-lietuva.d?id=67898050>.

6 pav. Daugiafunkčių centrų išdėstymas 2016 m.

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal audito rezultatus

Remiantis Kūno kultūros ir sporto departamento skaičiavimu ir kitų šalių patirtimi, racionalu, kai daugiafunkčiai centrai vienas nuo kito yra nutolę ne mažiau kaip 40 km atstumu. Audito metu nustatėme, kad kai kurie objektai vienas nuo kito nutolę nepagrįstai mažai – 6–15 km (žr. pavyzdį). Maža to, infrastruktūra planuojama 3 milijonams gyventojų, tačiau, gyventojų skaičiui mažėjant, gali mažėti ir tokių objektų paklausa.

Daugiafunkčių centrų išsidėstymo pavyzdys

Atstumas nuo Prienų iki Birštono – 6 km:

- Prienuose daugiafunkcinio centro, kuriame yra sporto salė ir planuojama įrengti baseiną, statybai jau panaudota 4,2 mln. Eur Valstybės investicijų programos lėšų, dar planuojama panaudoti 4,6 mln. Eur. Gyventojų skaičius⁴⁰ šioje savivaldybėje 2010–2015 m. sumažėjo 11 procentų;
- Birštono sporto komplekso, kuriame yra sporto salė, statybai jau panaudota 203 tūkst. Eur Valstybės investicijų programos lėšų, dar planuojama panaudoti 2,4 mln. Eur. Gyventojų skaičius šioje savivaldybėje 2010–2015 m. sumažėjo 8 procentais. Be to, baseinų ir sporto salių yra Birštono sanatorijose, kuriam suteiktas kurorto statusas⁴¹;

Atstumas nuo Kretingos iki Palangos – 13 km:

- Palangoje pradėdama baseino su sveikatingumo centru statyba, kuriai iš Valstybės investicijų programos planuojama skirti 5,0 mln. Eur. Kito objekto – Palangos sporto ir pramogų komplekso – statybai buvo skirta 0,6 mln. Eur šios programos lėšų. Gyventojų skaičius šioje savivaldybėje 2010–2015 m. sumažėjo 5 procentais. Palangai suteiktas kurorto statusas⁴²;
- Kretingoje 2015 m. pradėta universalios sporto salės, kurioje planuojama įrengti žiūrovų salę, mankštos ir aerobikos sales, baseiną, statyba. Iš Valstybės investicijų programos skirta

⁴⁰ Oficialios statistikos portalas; prieiga per internetą: <http://osp.stat.gov.lt/temines-lenteles19>.

⁴¹ Kurortai ir kurortinės teritorijos; prieiga per internetą: <https://ukmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/turizmas/turizmo-analizes-tyrimai-studijos/kurortai-ir-kurortines-teritorijos>.

⁴² Kurortai ir kurortinės teritorijos; prieiga per internetą: <https://ukmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/turizmas/turizmo-analizes-tyrimai-studijos/kurortai-ir-kurortines-teritorijos>.

0,1 mln. Eur, dar planuojama skirti 2,5 mln. Eur. Gyventojų skaičius šioje savivaldybėje 2010–2015 m. sumažėjo 8 procentais.

Audito rezultatai taip pat parodė, kad savivaldybės kasmet papildomai turi skirti daugiau kaip pusę daugiafunkčių centrų išlaikymui reikalingų lėšų (žr. pavyzdį).

2015 m. daugiafunkčių centrų išlaikymui skiriamo finansavimo pavyzdys

- Prienų daugiafunkcinis centras iš pagrindinės veiklos uždirbo 40 tūkst. Eur pajamų, o Prienų r. savivaldybė jo išlaikymui skyrė⁴³ dar 226 tūkst. Eur;
- Šilalės laisvalaikio ir sporto kompleksas uždirbo 91 tūkst. Eur, Šilalės r. savivaldybė jo išlaikymui skyrė⁴⁴ dar 289 tūkst. Eur.

Todėl pradėdant įgyvendinti naujus investicijų projektus būtina šalies mastu išanalizuoti jų poreikį ir įvertinti, ar viešasis sektorius yra finansiškai pajėgus ne tik sukurti turtą, bet ir turi finansines galimybes šį turtą išlaikyti. EBPO taip pat patvirtina, kad paslaugos teikimo ir priežiūros sąnaudos turėtų būti visapusiškai įvertintos ir planuojamos dar rengiant projektą⁴⁵.

Kitas pavyzdys – globos namų renovavimas. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija vykdo 2014–2020 m. institucinės globos pertvarką⁴⁶. Ministerija planuoja teikti daugiau individualių paslaugų, alternatyvių institucinei globai, bet šešių jai pavaldžių socialinės globos įstaigų pastatams renovuoti ir remontuoti 2015 m. skyrė 659,1 tūkst. Eur, o 2016 m. – 703,0 tūkst. Eur (žr. pavyzdį).

Globos namų rekonstrukcijai ir remontui skirtų lėšų pavyzdys

- Dūseikių socialinės globos namų pastatų remontui ir rekonstrukcijai 2015 m. skirta 137,9 tūkst. Eur, 2016 m. – 174,0 tūkst. Eur;
- Lavėnų socialinės globos namų pastatų remontui ir rekonstrukcijai 2015 m. skirta 110,0 tūkst. Eur, 2016 m. – 280 tūkst. Eur.

Atkreipiame dėmesį, kad visos šios įstaigos jau yra įtrauktos į atrinktų pertvarkyti įstaigų sąrašą⁴⁷, todėl tikėtina, kad šiuo metu Valstybės investicijų programos lėšomis renovuojami ir remontuojami pastatai ilgainiui gali tapti nenaudojami, o valstybės biudžeto lėšos gali būti išleistos neracionaliai.

1.4.4. Programos lėšų skiriama statybos ir rekonstravimo dokumentams parengti, tačiau tolesni darbai neatliekami

Planuojant statybas, rekonstrukciją ar kapitalinį remontą, turi būti parengti statybos dokumentai: topografinė nuotrauka, statinio techninis projektas⁴⁸ ir kt. Analizuodami investicijų projektus nustatėme, kad trijose ministerijose – Susisiekimo, Socialinės apsaugos ir darbo bei Finansų –

⁴³ Į šią sumą įskaičiuota 21 tūkst. Eur, skirtų neformaliojo švietimo ugdymui.

⁴⁴ Į šią sumą įskaičiuota 22 tūkst. Eur, skirtų neformaliojo švietimo ugdymui.

⁴⁵ EBPO „Recommendation of the Council on Effective Public Investment Across Levels of Government“; prieiga per internetą: <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/recommendation-effective-public-investment-across-levels-of-government.htm>.

⁴⁶ Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014-02-14 įsakymu Nr. A1-83.

⁴⁷ Patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015-05-05 įsakymu Nr. A1-271.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, 1996-03-19 Nr. I-1240 (2001-11-08 įstatymo Nr. IX-583 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 27 d. Statinio projektas – normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatytos sudėties dokumentų, kuriuose pateikiami statytojo sumanyto statinio sprendiniai (aiškinamoji dalis, projekto dalys, skaičiavimai, brėžiniai), skirtų statinio statybai įteisinti ir vykdyti, visuma.

Valstybės investicijų programos lėšomis buvo finansuoti 8 projektai, jiems skirta 0,82 mln. Eur statybos dokumentams parengti (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Valstybės investicijų programos lėšos, panaudotos statybos dokumentams parengti		
Projekto pavadinimas	Lėšų panaudojimo laikotarpis metais	Panaudota lėšų, tūkst. Eur
Susisiekimo ministerija		
„Tilto per Šešupę Marijampolėje Aušros gatvėje, ir jo prieigų statybos dokumentacijos parengimas“	2005–2008	144,8
„Tarpautinio Palangos oro uosto šiaurinio orlaivių riedėjimo tako su peronu projektavimas“	2011–2012	34,3
„Techninės dokumentacijos parengimas Šiaulių viešajam logistikos centrui steigti“	2011–2013	342,5
„Plutiškių seniūnijos Subačiškės kaimo gatvių ir kelio rekonstrukcijos techninio projekto parengimas“	2012	10,8
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija		
„Marijampolės vaikų globos namų, esančių J. Bendoriaus g. 7B, sporto salės patalpų rekonstravimas“	2008	23,2
„Didvyžių socialinės globos namų, esančių Augalų kaime, Vilkaviškio rajone, socialinės reabilitacijos centro rekonstravimas“	2008	34,2
„Klaipėdos vaikų globos namų „Danė“, esančių Kretingos g. 44, Klaipėdoje, vidaus patalpų kapitalinis remontas“	2008	121,6
Finansų ministerija		
„Administracinio pastato, esančio Žalgirio g. 127, Vilniuje, rekonstravimas – pritaikymas Muitinės kriminalinės tarnybos reikmėms – ikiteisminio tyrimo ir neteisėtų veikų prevencijos veiksams atlikti“	2007	104,2
Iš viso	–	815,6

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal audito rezultatus

Lentelėje matome, kad dokumentams parengti lėšos buvo panaudotos. Tolesni veiksmai neatlikti – statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas nepradėti. Ministerijos nurodė, kad darbai neatlikti, nes: prasidėjus krizei sumažėjo skiriamas finansavimas; savivaldybės nesikreipė arba pakeitė nuomonę dėl tolesnio projektų įgyvendinimo tikslingumo ir kt.

Taigi, turime beveik 1 mln. Eur panaudotų valstybės lėšų ir parengtus nereikalingų statybų dokumentus.

1.4.5. Nežinomas tikslus į programą įtrauktų investicijų projektų skaičius

Siekiant užtikrinti tinkamą Valstybės investicijų programos valdymą, reikia turėti tikslią ir teisingą informaciją apie investicijų projektus, jų vertę, įgyvendinimo terminus ir kt.

Audito metu nustatėme, kad Finansų ministerija renka informaciją iš ministerijų ir kitų asignavimų valdytojų apie pavienius investicijų projektus ir programas, tačiau neturi informacijos apie tai, kokie investicijų projektai į šias programas įtraukti. Šalies mastu susistemintos informacijos apie į tam tikras programas įtrauktus investicijų projektus, jų skaičių, planuotas ir panaudotas lėšas, projektų įgyvendinimo intensyvumą, įgyvendinimo terminus ir kt. neturi nė viena institucija.

Šią informaciją surinkome iš 14 ministerijų ir 25 kitų institucijų ir su jomis suderinome. Todėl kai kurie mūsų surinkti duomenys skiriasi nuo Finansų ministerijos turimų duomenų⁴⁹: pavyzdžiui, investicijų projektų skaičius skiriasi 3 kartus (atitinkamai 2 245 ir 706), 2015 m. baigtų įgyvendinti projektų skaičius skiriasi 5 kartus (atitinkamai 1 289 ir 209) ir kt.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengta „Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimo 2015 metais ataskaita“; prieiga per internetą: <http://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/biudzetas/kapitalo-investiciju-panaudojimas>.

- Neturint tikslios ir teisingos informacijos apie investicijų projektus, Valstybės investicijų programos valdymas tampa sudėtingas: negalima numatyti galimų rizikų ir priemonių joms valdyti, lanksčiai spręsti kylančių problemų, įvertinti, kaip investicijos prisidėjo prie Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimo, ar pasiekti investicijų rezultatai, ar tikslingai panaudotos lėšos.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, matyti, kad stokojama racialesnio požiūrio į valstybės lėšų investavimą šalies mastu; nėra aiškios vizijos ir integruoto investicijų planavimo, kuris, atsižvelgiant į siektinus valstybės tikslus, pagrįstų, kam naudingiausia skirti investicijas. Pagrindinės priežastys:

- ministerijose trūksta nuoseklumo įgyvendinant suformuotos valstybės politikos kryptis (jos kasmet yra peržiūrimos ir keičiamos), todėl įgyvendintų investicijų projektų rezultatai ilgainiui tampa nereikalingi;
- ministerijos nekoordinuoja tarpusavio veiksmų ir nesidalija informacija.

Siekiant koordinuoti valstybės tikslų įgyvendinimą ir racionaliau investuoti lėšas, sprendimai turi būti derinami su politiką formuojančia ministerija. Ji, turėdama informaciją apie planuojamus ir daromus pokyčius, apie tai, kokias investicijas planuoja kitos ministerijos jos valdymo srityje, galės priimti racialesnius sprendimus. Be to, informacija apie visos srities investicijų mastą, jų rezultatus padės įvertinti padarytą įtaką Vyriausybės veiklos prioritetams įgyvendinti.

EBPO pažymi⁵⁰, kad prastas investavimo pasirinkimas ir investicijų panaudojimas ne tik eikvoja ribotus valstybės išteklius ir griaua visuomenės pasitikėjimą, bet netgi gali stabdyti ateities augimo galimybes. Todėl priimant sprendimus pradėti naujus investicijų projektus, turi būti įvertinamas jų tikslingumas, nauda visuomenei ir įgyvendinimo galimybės. Be to, investicijos turėtų būti planuojamos atsižvelgiant į esamą demografinę padėtį⁵¹.

1.5. Kasmet pradedami įgyvendinti nauji investicijų projektai, o vykdomų terminai nukeliami

Ministerijos ir kitos įstaigos 2015 m. pradėjo įgyvendinti 393 naujus investicijų projektus, kuriems panaudojo 149,8 mln. Eur (12 proc. visų 2015 m. panaudotų lėšų). Daugiausia naujų projektų pradėjo įgyvendinti Švietimo ir mokslo (122), Sveikatos apsaugos (49) ir Aplinkos (46) ministerijos.

2016 m. pradėti įgyvendinti 235 projektai, jiems planuojama skirti 567,4 mln. Eur (47 proc. visų 2016 m. planuotų skirti lėšų). Naujų investicijų projektų skaičius ir jiems įgyvendinti skiriamos lėšos šiais metais didės, nes tik dabar baigiami rengti dokumentai ES struktūrinių fondų investicijų 2014–2020 m. veiksmų programos lėšoms gauti.

Maža to, 2015 m. buvo sustabdyta 80 jau įgyvendinamų investicijų projektų (iš jų 61 – pastatų renovavimo, remonto) ir finansavimo tais metais jiems nebuvo skirta (žr. 4 lentelę). Vietoje jų buvo pradėti įgyvendinti nauji projektai. Visiems sustabdytiems projektams įgyvendinti jau panaudota 225,6 mln. Eur. Iš visų 2015 m. sustabdytų projektų net 28 (35 proc.) buvo pradėti įgyvendinti daugiau kaip prieš dešimt metų.

⁵⁰ EBPO „Public Investment“; prieiga per internetą: <http://www.oecd.org/gov/public-investment.htm>.

⁵¹ LPK ekspertų atlikta EBPO rekomendacijų Lietuvai (2016-03-15) santrauka; prieiga per internetą: <http://www.lpk.lt/wp-content/uploads/2016/03/LPK-ekspert%C5%B3-atlikta-EBPO-rekomendacij%C5%B3-Lietuvai-2016-03-15-SANTRAUKA.pdf>.

4 lentelė. Pradėti įgyvendinti ir sustabdyti investicijų projektai

Institucija	2015 m.		2016 m.		2015 m. sustabdytų projektų skaičius
	Pradėtų projektų (programų) skaičius	Panaudota lėšų, mln. Eur	Pradėtų projektų (programų) skaičius*	Planuota lėšų, mln. Eur	
Švietimo ir mokslo ministerija	122	14,4	16	20,8	6
Sveikatos apsaugos ministerija	49	8,7	21	23,3	14
Aplinkos ministerija	46**	7,5	14	55,1	2
Susisiekimo ministerija	36	72,1	39***	567,4	0
Vidaus reikalų ministerija	34	4,7	43	46,0	14
Kultūros ministerija	17	4,1	11	3,1	10
Kitos institucijos (atskaitingos Prezidentui, Seimui, Vyriausybei ir kt.)	15	2,1	10	0,9	3
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	13	1,0	25	8,9	16
Finansų ministerija	12	7,0	22	18,8	4
Energetikos ministerija	7	20,0	7	13,9	0
Žemės ūkio ministerija	29	4,7	15	30,0	3
Teisingumo ministerija	6	2,8	4	0,5	2
Krašto apsaugos ministerija	4	0,015	5	4,1	4
Ūkio ministerija	2	0,3	3	6,0	2
Užsienio reikalų ministerija	2	0,4	0	0	0
Iš viso	394	149,8	235	567,4	80

* duomenys pateikti 2016-06-30

** iš jų 25 yra Aplinkos ministerijos vykdomos investicijų projektų įgyvendinimo programos „Aplinkos apsaugos rėmimo programos įgyvendinimas“ investicijų projektai.

*** iš jų 11 investicijų projektų įgyvendinimo data perkelta iš 2015 metų.

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal institucijų pateiktus duomenis

Ministerijos nurodė priežastis, dėl kurių buvo sustabdyti jau įgyvendinami investicijų projektai:

- finansavimas mažomis sumomis savivaldybės netenkina, skirti 2015 m. didesnę sumą nėra galimybių;
- savivaldybė ar pavaldi įstaiga neteikė paraiškos dėl lėšų poreikio finansavimui gauti;
- atlikta didžioji dalis remonto darbų, kitus darbus siūloma atidėti.

Kaip matyti, priežastys sustabdyti jau įgyvendinamus investicijų projektus nėra pakankamai pagrįstos, o projektų reikalingumas pakankamai neįvertintas pradedant juos įgyvendinti. Tai dar kartą patvirtina koordinavimo ir racionalaus požiūrio į valstybės lėšų investavimą stoką.

Finansų ministerija audito metu informavo⁵², kad 11 iš 80-ties sustabdytų projektų bus finansuojami ES paramos lėšomis, 14-os įgyvendinimas, atlikus būtiniausias darbus, nutrauktas, o 55-iems įgyvendinti toliau reikės skirti valstybės biudžeto lėšų.

Kai jau vykdomi investicijų projektai yra sustabdomi, o jų sąskaita pradedami įgyvendinti nauji, ilgėja investicijų projektų įgyvendinimo laikas. Be to, lėšų poreikis jiems pabaigti didėja 2–4 kartus dėl papildomų poreikių, veiklų įtraukimo, projektinės dokumentacijos tikslinimo ir pan. (žr. pavyzdį).

⁵² Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-09-19 raštas Nr. ((2.12-05)5K-1617075)-6K-1606544.

Sustabdytų investicijų projektų pavyzdys

- projektas „Administracinio pastato, esančio Žalgirio g. 127, Vilniuje, rekonstravimas – pritaikymas Muitinės kriminalinės tarnybos reikmėms – ikiteisminio tyrimo ir neteisėtų veikų prevencijos veiksams atlikti“ pradėtas 2007 m., planuojama baigti 2018 m. Projekto vertė išaugo 4 kartus – nuo 0,3 iki 1,4 mln. Eur. Projektui įgyvendinti 2007 m. buvo skirta ir panaudota 0,1 mln. Eur, po to septynerius metus (nuo 2008 iki 2014 m.) projektas nebuvo finansuotas. 2015 m. skirta 19,4 tūkst. Eur, panaudota – 16,9 tūkst. Eur;
- projektas „Jotainių pensionato gyvenamųjų pastatų, esančių Dvaro g. 1, Jotainiuose, Panevėžio r., rekonstravimas“ pradėtas 2006 m., planuojama baigti 2018 m. Projekto vertė išaugo daugiau kaip 2 kartus – nuo 844,2 tūkst. Eur iki 2,1 mln. Eur. 2014 ir 2015 m. finansavimas neskirtas.

Taigi, Valstybės investicijų programoje yra daug nebaigtų įgyvendinti ir užsitęsusių investicijų projektų, kasmet įtraukiama naujų.

1.6. Beveik pusė investicijų projektų yra smulkūs

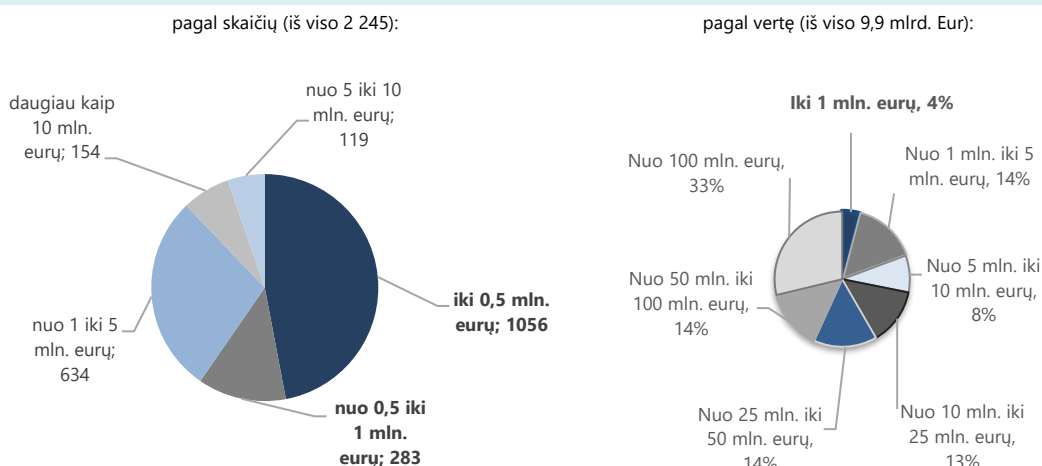
Valstybės investicijų programa yra valstybės investavimo strategiją nustatantis dokumentas, o investicijų projektų rengimas – darbu imlus procesas, reikalaujantis specialiųjų tam tikros srities žinių ir įsigilinti į konkrečių priemonių įgyvendinimą. Finansų ministerija yra nustačiusi reikalavimus⁵³, taikomus rengiamiems investicijų projektams, teikiamiems įtraukti į Valstybės investicijų programą. Šių reikalavimų yra per dvidešimt (žr. pavyzdį).

Investicijų projektų rengimo reikalavimų pavyzdys

- turi būti nurodomas ryšys su numatomais įgyvendinti programos uždaviniais;
- reikia palyginti įgyvendinus investicijų projektą numatomus pasiekti rezultatus su tam pačiam laikotarpiui nustatytais uždavinio įgyvendinimo rezultatais;
- parodyti, kokį poveikį asignavimų valdytojo veiklai turės įgyvendintas investicijų projektas arba atsisakymas jį įgyvendinti;
- jeigu prekių arba paslaugų pirkimo vertė didesnė kaip 70 tūkst. Eur, o statybos darbų vertė didesnė kaip 175 tūkst. Eur turi būti atlikta investicijų projektų sąnaudų ir naudos analizė, projektų įvertinimas sąnaudų efektyvumo požiūriu, rizikos ir jautrumo analizė ir kt.

Audito metu analizavome, kokios vertės investicijų projektai dažniausiai įtraukiami į Valstybės investicijų programą. Nustatėme, kad visų 2 245 projektų bendra vertė – 9,9 mlrd. Eur. Iš jų, ne didesnės kaip 1 mln. Eur vertės yra 1 339 investicijų projektai, tačiau jie sudaro tik 4 proc. (385,1 mln. Eur) programoje esančių projektų vertės (žr. 7 pav.).

⁵³ Patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 „Dėl Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (2011-09-15 įsakymo Nr. 1K-310 redakcija su vėlesniais pakeitimais).

7 pav. | 2015 m. Valstybės investicijų programą įtrauktų projektų pasiskirstymas

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų pateiktus duomenis

Audito metu vertinome investicijų projektų, kurių vertė yra iki 1 mln. Eur, paskirtį. Nustatėme, kad iš 1 339 projektų:

- 732 skirti pastatams remontuoti ir rekonstruoti, viešosioms erdvėms pritaikyti (žr. pavyzdžius).

Investicijų projektų, skirtų pastatams remontuoti ir rekonstruoti, pavyzdžiai

- Vidaus reikalų ministerijos projektai:
 - Kiauklių kultūros namų nenaudojamų patalpų ir teritorijos pritaikymas visuomenės poreikiams (vertė – 137,8 tūkst. Eur);
 - Turistams atviras pasienio regionas – šiuolaikinė rinkodara Varėnos konkurencingumui didinti (vertė – 4,5 tūkst. Eur);
 - Tauragės vaikų sporto mokyklos „Modulis“ sporto salės modernizavimas (vertė – 60 tūkst. Eur);
- Švietimo ir mokslo ministerijos projektai (įstaigoms modernizuoti):
 - Vilniaus „Atžalyno“ mokykla – darželis (vertė – 43,3 tūkst. Eur);
 - Vilniaus Vytės Nemunėlio pradinė mokykla (vertė – 14,0 tūkst. Eur);
 - Vilniaus Naujininkų mokykla (vertė – 28,7 tūkst. Eur).
- Pastatų remonto ir rekonstrukcijos investicijų projektai yra labai mažos vertės, paprastai lėšų skiriama vidaus patalpoms remontuoti (sienų, lubų dažymas, grindų, langų, elektros instaliacijos keitimas); sporto aikštynams atnaujinti ir kt.
- 499 skirti viešojo sektoriaus funkcijų vykdymui reikiamų priemonių įsigijimui (žr. pavyzdžius).

Investicijų projektų, skirtų funkcijoms atlikti reikiamoms priemonėms įsigyti, pavyzdžiai

- Aplinkos ministerijos Kauno regiono aplinkos apsaugos departamento investicijų projektas „Pripučiamų valčių (2 vnt.) su elektriniais varikliais pirkimas“ (vertė – 3,5 tūkst. Eur), kuriuo siekiama pagerinti aplinkos apsaugos pareigūnų darbo ir kontrolės sąlygas;
- Aplinkos ministerijos investicijų projektas „Priemonių Aplinkos ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų veiklai užtikrinti įsigijimas“ (vertė – 89 tūkst. Eur). Planuojama įsigyti:
 - inkubatorių Lietuvos zoologijos sodo paukščių kiaušiniams perinti;
 - stereo mikroskopą augalų nacionalinių genetinių išteklių sėklų gyvybingumui nustatyti;
 - filmavimo kamerą, skirtą naudoti atliekant patikrinimus ir reidų metu;
 - narų kostiumus darbams po vandeniu atlikti;
 - akmens pjovimo, gręžimo stakles uolienu pavyzdžiams atpjauti ir bandiniams paimti.

- Vidaus reikalų ministerijos projektas „Įsigyti (atnaujinti) patruliavimui skirtų transporto priemonių“ (vertė – 678 tūkst. Eur). Jį įgyvendinant įsigytos priekabos šunims gabenti su stogo bagažine, keturračiai ir kt.; projektas „Tarnybinių šunų, kinologinės įrangos ir transporto priemonės šunims pervežti įsigijimas“ (vertė 55,3 tūkst. Eur) – įsigyti tarnybiniai šunys, apsauginiai dresavimo kostiumai, transporto priemonė šunims vežti ir kt.
- 108 skirti informacinių technologijų plėtrai (žr. pavyzdžius).

Investicijų projektų, skirtų informacinių technologijų plėtrai, pavyzdžiai

- Aplinkos ministerijai pavaldžios biudžetinės įstaigos Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo investicijų projektas „Aplinkos apsaugos investicinių projektų informacinės sistemos modernizavimas“ (vertė – 14,5 tūkst. Eur);
- Transporto investicijų direkcijos (įstaiga prie Susisiekimo ministerijos) investicijų projektas „Techninės ir programinės įrangos įsigijimas skaitmeninių dokumentų kopijų saugojimui“ (vertė – 15,6 tūkst. Eur).

Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės investicijų programa yra dokumentas, nustatantis valstybės investavimo strategiją, šalies strateginiame dokumente planuoti tokio pobūdžio projektų nereikėtų. Be to, neracionalu rengti mažos vertės investicijų projektų dokumentus, kai lėšų skiriama viešojo sektoriaus funkcijoms atlikti, reikiamoms priemonėms įsigyti, pastatams remontuoti ir panašiai. Kad galėtų atlikti jiems pavestas funkcijas, darbuotojai turi skirti laiko tokiems investicijų projektams parengti. Jeigu valstybė yra pavedusi institucijai atlikti tam tikras funkcijas, joms vykdyti reikiamų priemonių įsigijimas turi būti užtikrintas kitais būdais.

Manome, kad viešąjį sektorių būtina efektyvinti, nes laiko sąnaudos ir finansinės išlaidos, patiriamos rengiant mažos vertės investicijų projektų dokumentus, vertintinos kaip administracinė našta viešajame sektoriuje. Kad būtų galima patiriant kuo mažiau sąnaudų pasiekti teisės aktuose nustatytus tikslus⁵⁴, reikėtų atsakyti mažos vertės investicijų projektų, o į Valstybės investicijų programą įtraukti tik stambius ir valstybei reikšmingus projektus.

2. ATSISKAITANT UŽ VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ NENURODOMA INVESTICIJŲ NAUDA ŠALIES MASTU

2.1. Atsiskaitymo tvarka nesuteikia informacijos apie investicijų rezultatus

Finansų ministro įsakymais patvirtinti teisės aktai⁵⁵ reikalauja, įgyvendinus investicijų projektą, atsiskaityti Finansų ministerijai už pasiektus numatytus rezultatus, gautą naudą, galimą ilgalaikį poveikį. Atsiskaitant reikia nurodyti, kaip investicija padėjo pasiekti užsibrėžto uždavinio tikslus ir gauti naudos, ar programos rezultatai yra naudingi tiesioginiams ir netiesioginiams naudos gavėjams ir kt.

⁵⁴ Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas, 2012-11-08 Nr. XI-2386.

⁵⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-08-13 įsakymu Nr. 1K-256 patvirtintas Valstybės investicijų vertinimo kriterijų nustatymo ir pasiektų rezultatų vertinimo tvarkos aprašas, 28 p.; 2009-02-13 įsakymu Nr. 1K-037 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Informacijos apie valstybės kapitalo investicijų panaudojimą pateikimo tvarkos aprašas, 17.2 p.

Nustatėme, kad ministerijos, atsiskaitydamos už įgyvendintus investicijų projektus, teikia Finansų ministerijai informaciją apie projekto trukmę, kiek turto vienetų įsigijo, kiek ploto suremontavo, kiek lėšų panaudojo ir pan. (žr. pavyzdžius). Aplinkos ministerija užsimena ir apie investicijų naudą ir poveikį.

Atsiskaitymo už įgyvendintus investicijų projektus pavyzdžiai

Asignavimų valdytojo, investicijų projektų pavadinimas	Įgyvendinimo trukmė		Programos/projekto vertė (eurais)		Įgyvendintą projektą apibūdinantys rodikliai	Pasiekti rezultatai				
	Pradžia	Pabaiga	Planinė	Faktinė		Programos/projekto vertinimo kriterijai	Matavimo vnt.	Planinis	Faktinis	Įvykdymo %
Kauno klinikinės ligoninės Vaikų priėmimo, skubios pagalbos ir intensyvios terapijos skyriaus renovacija	2015	2015	347544	346964	Suremontuotos patalpos	Suremontuotų patalpų plotas	m ²	565	565	100
Lietuvos lošimo įrenginių registro saugos užtikrinimas	2015	2015	33596	32658	Patobulintas 1 registras	Registro ir jo tarnybinių stočių programinės įrangos funkcionalumo atitikimas techniniams reikalavimams	proc.	100	100	100
						Tarnybinių stočių įsigijimas	vnt.	2	2	100

Finansų ministerija reikalauja atsiskaitant nurodyti įgyvendintų investicijų projektų naudą, ilgalaikį poveikį, rezultatų naudingumą, tačiau ji neužtikrina, kad už įgyvendintus investicijų projektus būtų atsiskaitoma pagal nustatytus reikalavimus. Todėl atsiskaitant nurodoma, kiek pinigų buvo išleista, kiek patalpų suremontuota ir panašiai (išskyrus Aplinkos ministeriją). Pamatuoti ir nurodyti investicijų projekto ilgalaikį poveikį ir rezultatų naudingumą, kai lėšų buvo skirta valstims, narų kostiumams įsigyti, grindims dažyti, langams keisti, yra sudėtinga, o tokio atsiskaitymo reikalingumas ir naudingumas abejotinas.

Finansų ministerija, atsiskaitydama Vyriausybei už visos 2015 m. Valstybės investicijų programos vykdymą, pateikė ataskaitą, kurioje nurodoma, kiek lėšų pagal finansavimo šaltinius buvo suplanuota, kiek pinigų išleista ir perskirstyta, kokios buvo lėšų nepanaudojimo priežastys, kiek lėšų į kiekvieną sritį buvo investuota (žr. pavyzdžius).

Atsiskaitymo už Valstybės investicijų programos lėšų panaudojimą pagal sritis pavyzdžiai

Sritis	Planas, eurais	Vykdytas, eurais
Švietimas	165 403 844	168 447 829
Aplinkos apsauga	159 916 589	161 256 532
Sveikatos apsaugos	72 874 767	61 841 833
Kultūra	41 625 639	32 720 508

Kaip matyti, nenurodoma, kokie rezultatai buvo pasiekti šalies mastu ir pagal kiekvieną sritį atskirai panaudojus 1,2 mlrd. Eur ir kaip naudingai buvo išleistos lėšos. Be to, nepateikiama informacija apie visoms valstybės investicijoms panaudotas lėšas, jų poveikį ir naudą. Taigi, visuomenė, Vyriausybė ir Seimo nariai negauna išsamios informacijos apie visų valstybės investicijų rezultatus.

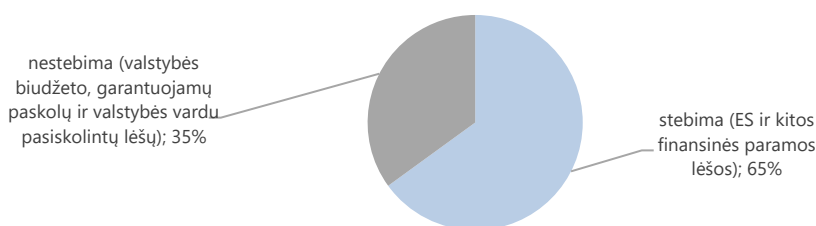
Atkreipiame dėmesį, kad asignavimų valdytojai veiklos ataskaitose ⁵⁶ kasmet turi pateikti informaciją apie atliktus darbus ir pasiektus rezultatus, kurie turi būti pagrindžiami rodikliais, turi

⁵⁶ Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 (2010-08-25 nutarimo Nr. 1220 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 9 priedas.

būti nurodoma nauda visuomenei ir kt. Jeigu atsiskaitant už Valstybės investicijų programos įgyvendinimą būtų laikomasi teisės aktų reikalavimų, dalis informacijos pasikartotų ir asignavimų valdytojų veiklos ataskaitose, ir Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimo ataskaitoje. Todėl esamą atsiskaitymo tvarką tikslinga peržiūrėti ir patobulinti taip, kad vienoje vietoje būtų pateikiama išsami ir susisteminta informacija apie visoms investicijoms panaudotas lėšas, jų naudą visuomenei ir įtaką Vyriausybės veiklos prioritetų įgyvendinimui.

Be to, įgyvendinus valstybės biudžeto lėšomis finansuotus investicijų projektus, neatliekama tolesnė jų priežiūra, už vykdomą veiklą neatsiskaitoma. ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuotų projektų priežiūra yra griežtesnė: už projekte numatytą stebėsenos rodiklių pasiekimą atsiskaitoma penkerius metus, nustatyti apribojimai perleisti turtą, o nustačius projekto finansavimo ir administravimo sutarties sąlygų neatitikimų, gresia finansinės pasekmės.

8 pav. 2015 metų Valstybės investicijų programoje investicijų projektams įgyvendinti planuotų lėšų stebėseną

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal ministerijų ir kitų institucijų pateiktus duomenis

Finansų ministerija tokių valstybės biudžeto lėšų panaudojimo apribojimo, kokie nustatyti iš ES paramos lėšų įsigyto turto naudojimui, nenustatė – turtą galima perleisti, veiklos nevykdyti, o už projekto finansavimo ir administravimo sutarties sąlygų neatitikimus finansinės pasekmės negresia. Siekiant užtikrinti įgyvendintų investicijų projektų tvarumą ir įsitikinti, ar sukurtu turtu naudojama, stebėseną, įgyvendinus projektą, yra būtina. Tačiau ji racionali ir naudinga tik stebint stambius ir valstybei reikšmingus projektus.

2.2. Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimo 2015 metais ataskaita nėra tiksli

Taisyklės reikalauja, įsigyjant ilgalaikį materialųjį ar nematerialųjį turtą arba didinant jo vertę, rengti investicijų projektus ir lėšas jiems įgyvendinti įtraukti į Valstybės investicijų programą⁵⁷. Audito metu vertinome, kaip buvo laikomasi šių reikalavimų.

Valstybė materialiajam, nematerialiajam, finansiniam ir biologiniam turtui įsigyti 2015 m. panaudojo 1,91 mlrd. Eur, iš jų:

- 1,9 mlrd. Eur (99 proc.) – ministerijos;
- 13,9 mln. Eur (1 proc.) – kitos institucijos (atskaitingos Prezidentui, Seimui, Vyriausybei ir kt.).

Iš 1,91 mlrd. Eur 65 proc. (1,24 mlrd. Eur) buvo panaudota Valstybės investicijų programai įgyvendinti. Nustatėme, kad:

- Socialinės apsaugos ir darbo ministerija panaudojo 1,68 mln. Eur keturių asociacijų ir dviejų viešųjų įstaigų pastatams renovuoti ir remontuoti. Šie pastatai nuosavybės teise priklauso

⁵⁷ Taisyklės, 7, 9 ir 13 p.

savivaldybėms, todėl jų remontui skirtos lėšos turėjo būti įtrauktos Valstybės investicijų programą;

- Susisiekimo ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga Pasienio kontrolės punktų direkcija 2015 m. 30,0 tūkst. Eur panaudojo dviem karkasiniam nameliams įsigyti (Nidos pasienio kontrolės punkto postui įrengti). Todėl jiems įsigyti turėjo būti parengti investicijų projektai ir lėšos suplanuotos įtraukiant jas į Valstybės investicijų programą;
- Aplinkos ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas 21,1 mln. Eur skyrė visuomeninės paskirties, švietimo įstaigų pastatams modernizuoti, biokuro katilams ir ruošos įrenginiams įsigyti, valymo įrangai modernizuoti ir kt. Lėšos buvo skirtos valstybės įmonėms, savivaldybių įstaigoms, akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms, kurių akcijos arba daugiau kaip pusė jų priklauso savivaldybėms. Todėl turėjo būti parengti investicijų projektai ir lėšos suplanuotos įtraukiant jas į Valstybės investicijų programą. Atkreipiame dėmesį, kad 2016 m. investicijų projektai šiems darbams atlikti ir įrangai įsigyti yra parengti, lėšos suplanuotos ir įtrauktos į Valstybės investicijų programą⁵⁸.

Visos šios lėšos buvo įtrauktos ir į ministerijų programas, finansuojamas iš valstybės biudžeto (žr. 5 lentelę).

5 lentelė. Iš valstybės biudžeto finansuojamos ministerijų programos

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	„Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“ ir „Šeimos gerovės ir vaiko teisių apsaugos politikos įgyvendinimas“
Susisiekimo ministerija	„Susisiekimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliais užtikrinimas“
Aplinkos ministerija	„Aplinkos taršos mažinimas ir prevencija“

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal audito rezultatus

Be to, taisyklėse nurodoma, kad valstybės kapitalo investicijoms skirtos lėšos negali būti panaudojamos fizinių asmenų ar privačių juridinių asmenų veiklai vykdyti, išskyrus atvejus, nustatytus įstatymuose ir tarptautinėse sutartyse⁵⁹. Nustatėme, kad dvi ministerijos ir vienai ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga šios taisyklių nuostatos nesilaikė ir Valstybės investicijų programos lėšas panaudojo fizinių ir privačių asmenų veiklai vykdyti:

- Vidaus reikalų (2,21 mln. Eur), Ūkio (1,55 mln. Eur) ministerijos ir Žemės ūkio ministerijai pavaldi biudžetinė įstaiga Nacionalinė mokėjimo agentūra (76,5 tūkst. Eur) skyrė finansavimą daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) ir bažnyčių pastatų renovacijos investicijų projektams, kurie buvo įtraukti į Valstybės investicijų programą, įgyvendinti. Tačiau valstybės ar savivaldybės nuosavybės teisės į investavimo objektą – gyventojų daugiabučius namus ir bažnyčių pastatus – arba teisės juos valdyti ar jais naudoti neįgis. Todėl šioms lėšoms panaudoti investicijų projektų rengti nereikėjo ir į Valstybės investicijų programą jos neturėjo būti įtrauktos.

Visos šios lėšos buvo įtrauktos ir į ministerijų programas, finansuojamas iš valstybės biudžeto (žr. 6 lentelę).

6 lentelė. Iš valstybės biudžeto finansuojamos ministerijų programos

Vidaus reikalų ministerija	„Regionų plėtros ir ES struktūrinės paramos programų įgyvendinimo užtikrinimas“
Ūkio ministerija	„Ūkio plėtros ir konkurencingumo didinimas“
Žemės ūkio ministerija	„Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimas“

Šaltinis: Valstybės kontrolė pagal audito rezultatus

⁵⁸ Įgyvendinant Valstybės kontrolės 2015-09-10 valstybinio audito ataskaitoje Nr. FA-P-20-6-20-1 „Dėl Aplinkos ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ pateiktą rekomendaciją.

⁵⁹ Taisyklės, 32 p.

Minėta, kad Valstybės investicijų programai įgyvendinti 2015 m. panaudota 1,24 mlrd. Eur valstybės biudžeto lėšų⁶⁰. Iš pateiktų atvejų matyti, kad ši suma yra 19 mln. Eur didesnė ir sudaro 1,26 mlrd. Eur. Todėl Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimo 2015 metais ataskaitos apimtis yra netikslus, nes nerodo tikro ir teisingo vaizdo, kiek valstybės biudžeto lėšų buvo panaudota valstybės kapitalo investicijoms. Be to, ji neapima visų valstybės investicijų, nes joje pateikiami duomenys tik apie ilgalaikio materialiojo ar nematerialiojo turto įsigijimą ir jo vertės padidinimą (išskyrus išimtis).

3. TOLESNIS VALSTYBĖS INVESTICIJŲ PROGRAMOS EGZISTAVIMAS ABEJOTINAS

Valstybės investicijų programa turėtų būti valstybės investavimo strategiją nustatantis dokumentas, tačiau:

- ji neturi programai būdingos struktūros: nenurodyti tikslai, uždaviniai, priemonės ir kt.;
- į ją įtraukiama tik dalis valstybės investicijų – lėšos, skirtos valstybės ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti ir įsigyti (išskyrus išimtis);
- nėra sąsajų su kitomis investicijomis, nepateikiama informacija apie finansines ir kitas valstybės investicijas, nors visos investicijos yra įtrauktos į valstybės biudžeto programas;
- beveik pusė projektų yra mažos, iki 0,5 mln. Eur, vertės, o lėšų skiriama smulkiems darbams atlikti (pavyzdžiui, pastatų, kelių remontui), priemonėms, reikalingoms viešojo sektoriaus funkcijoms vykdyti, įsigyti ir pan.

Atsižvelgdami į pirmiau išdėstytas aplinkybes ir į tai, kad audito ataskaitoje nurodytos problemos kartojasi jau ne vienerius metus, siūlome svarstyti galimybę neberengti atskiros Valstybės investicijų programos. Manome, kad šis sprendimas mažintų administracinę naštą viešajame sektoriuje, leistų efektyviau paskirstyti žmogiškuosius išteklius:

- ministerijų ir kitų institucijų darbuotojams reikės mažiau pildyti dokumentų planuojant valstybės biudžeto lėšų panaudojimą;
- ministerijų ir kitų institucijų darbuotojams nereikės rengti mažos vertės investicijų projektų arba šių projektų skaičius gerokai sumažės;
- Finansų ministerijai nereikės rinkti informacijos iš ministerijų apie naujai įtraukiamus, tęstinius ir nefinansuotinus investicijų projektus ir kt. arba šios informacijos sumažės;
- Finansų ministerijai nereikės rengti Valstybės investicijų programos;
- ministerijų ir kitų institucijų darbuotojams nereikės pildyti papildomų dokumentų norint ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuotus projektus įtraukti į Valstybės investicijų programą arba šios informacijos sumažės;
- ministerijų ir kitų institucijų darbuotojams reikės pildyti mažiau dokumentų atsiskaitant už metinį valstybės biudžeto lėšų panaudojimą.

Atsisakymas rengti atskirą Valstybės investicijų programą – ambicingas siekis, todėl Finansų ministerija, kaip valstybės politikos formuotoja finansų srityje⁶¹, turi įvertinti šio sprendimo galimas

⁶⁰ Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, naudojimo 2015 metais ataskaita; prieiga per internetą: <http://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/biudzetas/kapitalo-investiciju-panaudojimas>

⁶¹ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos nuostatai, pavirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-09-08 nutarimu Nr. 1088 (2010-10-13 nutarimo Nr. 1453 redakcija), 7.1 p.

rizikas ir numatyti būdus ir priemones joms valdyti.

Šiems pokyčiams įgyvendinti būtina imtis veiksmų, kurie suteiktų galimybes visuomenei ir sprendimus priimančioms Seimo nariams bei Vyriausybei gauti apibendrintą informaciją apie visų valstybės investicijų naudą, mažintų administracinę naštą viešajame sektoriuje:

- kol bus priimtas sprendimas nerengti atskiros programos, siūlome nustatyti pereinamąjį laikotarpį ir lėšų sumą (pavyzdžiui, 3 mln. Eur), kurią skiriant investicijų projektai gali būti įtraukiami į Valstybės investicijų programą, nes beveik pusė jų yra mažos (iki 0,5 mln. Eur) vertės, o jų rengimas – darbu imlus procesas, kurio pridėtinė vertė abejotina;
- numatyti, kad asignavimų valdytojų strateginiuose veiklos planuose būtų pateikiama detalesnė informacija apie visas planuojamas valstybės investicijas, pavyzdžiui: įgyvendinimo terminai, planuojama skirti lėšų suma, finansavimo šaltiniai, kiek lėšų jau investuota ir pan., nes tokios susistemintos informacijos apie visas planuojamas valstybės investicijas nėra. Šią informaciją tikslinga teikti Vyriausybei ir Seimui atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte;
- inicijuoti asignavimų metinių veiklos ataskaitų rengimo⁶² pakeitimus, numatant detalesnį atsiskaitymą už visų valstybės investicijų naudą, jų įtaką Vyriausybės veiklos prioritetams įgyvendinti, panaudotas lėšas ir kt., nes apibendrintos informacijos apie visų valstybės investicijų naudą ir poveikį nėra;
- įpareigoti asignavimų valdytojus informuoti atitinkamos srities politiką formuojančias ministerijas apie planuojamas valstybės investicijas, nes ministerijos tarpusavyje šia informacija nesidalija;
- numatyti priemones, kurios padėtų projektų rengėjams (išskyrus ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuojamus projektus) tinkamai parengti sąnaudų ir naudos (rezultatų) analizes, nes dabar atliekamos analizės neleidžia įvertinti investicijų socialinės ir ekonominės naudos, praėjus keletui metų;
- nustatyti įgyvendintų stambių ir valstybei reikšmingų projektų (išskyrus ES ir kitos finansinės paramos lėšomis finansuojamus projektus) stebėsenos tvarką, nes šiuo metu tokia stebėseną neatliekama ir nėra galimybių įvertinti ilgalaikę investicijų naudą;
- inicijuoti taisyklių 16 punkto pakeitimus: numatyti, kad investicijų projektų atrankai taikytina balų sistema yra privaloma.

ES šalių patirtis rodo, kad Austrijoje⁶³, Jungtinėje Karalystėje⁶⁴, Danijoje⁶⁵, Estijoje⁶⁶ ir Latvijoje⁶⁷ atskira Valstybės investicijų programa nerengiama. Estijoje kiekviena ministerija kartu su biudžeto tvirtinimo dokumentais pateikia Parlamentui ir investicijų projektų sąrašą.

6-ojo audito departamento direktorė

Sigita Rojutė

⁶² Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 (2010-08-25 nutarimo Nr. 1220 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 9 priedas.

⁶³ Pokalbio metu nurodė Austrijos audito rūmų 5-ojo departamento „Finansai ir tvarumas“ atstovai.

⁶⁴ National Audit Office of United Kingdom „The choice of finance for capital investment“; prieiga per internetą: <https://www.nao.org.uk/report/the-choice-of-finance-for-capital-investment/>.

⁶⁵ Budgeting in Denmark; prieiga per internetą: <https://www.oecd.org/denmark/40140008.pdf>.

⁶⁶ Pokalbio metu nurodė Estijos aukščiausiosios audito institucijos atstovai.

⁶⁷ Pokalbio metu nurodė Latvijos aukščiausiosios audito institucijos atstovai.

Valstybinio audito ataskaitos kopijos pateiktos: LR Seimo Audito komitetui; LR Vyriausybės kanceliarijai; ministerijoms: Aplinkos, Energetikos, Finansų, Krašto apsaugos, Kultūros, Socialinės apsaugos ir darbo, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo, Teisingumo, Užsienio reikalų, Ūkio, Vidaus reikalų, Žemės ūkio.

Auditas atliktas, vykdant pavedimus: 2015-12-17 Nr. P-60-9, 2016-03-10 Nr. P-60-9-1, 2016-09-05 Nr. P-60-9-2

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Aurita Buragienė (grupės vadovė iki 2016-09-04)

Romualda Masiulionienė (grupės vadovė nuo 2016-09-05)

Živilė Baziliauskaitė

Inga Burneikaitė

Laimutė Virbickienė

Jurgita Šveikauskienė

Dalia Sakalauskienė

Jurgita Kasparaitytė

Daiva Juškevičienė

Giedrė Jurevičienė

Rima Kursevičiūtė

Inga Norkevičiūtė-Birenė

Paulius Bakaitis

Kęstutis Tamulevičius

Algimantas Sorakas

Viktoras Čižauskas (nuo 2016-03-10)

Darius Tartėnas (nuo 2016-03-10)

Arvydas Laurinkevičius (iki 2016-03-10)

Danutė Sidabraitė (iki 2016-03-10)

Rosita Gričiūtė (iki 2016-03-10)

Ernesta Kvedaraitė (iki 2016-03-10)

Vytautas Markauskas (iki 2016-03-10)

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Valstybės investicijų 2015 metais
programos valdymas“
1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Keisti visų valstybės investicijų (tarp jų ir investicijų, kurios numatytos Valstybės investicijų programoje) planavimo ir atsiskaitymo tvarką, integruojant strateginio ir investicijų planavimo bei atsiskaitymo procesus.	Vyriausybės kanceliarijai	Kartu su Finansų ministerija parengti investicijų planavimo ir atsiskaitymo procesų integravimo į strateginio planavimo ir atsiskaitymo sistemą modelį.	2017-09-01
			Kartu su Finansų ministerija parengti teisės aktų pakeitimo projektus investicijų planavimo ir atsiskaitymo procesų integravimo į strateginio planavimo ir atsiskaitymo sistemą modeliui įgyvendinti.	2017-12-31
			Kartu su Finansų ministerija išnagrinėti ir pateikti Vyriausybei siūlymus dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Valstybės investicijų programoje kapitalo investicijų paskirstymo“ tęstinumo tikslingumo.	2017-12-31
			Kartu su Finansų ministerija išnagrinėti ES šalių praktiką ir parengti pasiūlymus Vyriausybei dėl informacijos apie kapitalo investicijas teikimo Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatyme.	2018-03-01
Pereinamoju laikotarpiu (iki kol bus įgyvendinta rekomendacija, skirta Vyriausybės kanceliarijai):				
2.	Įpareigoti asignavimų valdytojus apie planuojamas valstybės investicijas ne jiems pavestose valdymo srityse, informuoti atitinkamos srities politiką formuojančias ministerijas.	Finansų ministerija	Patikslinti teisės aktus reglamentuojančius valstybės kapitalo investicijų planavimą, naudojimą, apskaitą ir kontrolę.	2017-06-01
3.	Įvertinus investicijų projektų vertę ir įsigyjamo turto paskirtį, nustatyti priemones, kurios padėtų sumažinti institucijų, rengiančių ir įgyvendinančių smulkius projektus, administracinę naštą.		Patikslinti teisės aktus reglamentuojančius valstybės kapitalo investicijų planavimą, naudojimą, apskaitą ir kontrolę.	2017-06-01
4.	Pakeisti Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisykles ir numatyti, kad investicijų projektams vertinti būtina taikyti balais paremtą atrankos sistemą arba kitas lygiavertes priemones.		Patikslinti teisės aktus reglamentuojančius valstybės kapitalo investicijų planavimą, naudojimą, apskaitą ir kontrolę.	2017-06-01

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
5.	Nustatyti investicijų projektų, finansuotų valstybės biudžeto lėšomis, stebėsenos tvarką, be kita ko joje numatant pagal aplinkybes/poreikį galimus apribojimus įsigyto ar sukurto turto disponavimui.		Patikslinti teisės aktus reglamentuojančius valstybės kapitalo investicijų planavimą, naudojimą, apskaitą ir kontrolę.	2017-06-01
6.	Peržiūrėti investicijų projektų atrankos kriterijus ir balų sistemą, kad investicijų projektai būtų atrankami objektyviai.	Aplinkos ministerijai	Pakeisti aplinkos ministro valdymo sričių valstybės investicijų projektų rengimo ir jų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašą: numatyti investicijų projektų atrankoje taikyti balų sistemą.	2017-03-01
7.	Peržiūrėti investicijų projektų atrankos kriterijus ir balų sistemą, kad investicijų projektai būtų atrankami objektyviai.	Sveikatos apsaugos ministerijai	Patikslinti sveikatos apsaugos ministro 2013-04-09 įsakymą Nr. V-346 „Dėl sveikatos apsaugos ministro valdymo srities investavimo prioritetų, investicijų projektų atrankos kriterijų ir jų reikšmių, investicijų projekto atitikties investicijų projektų atrankos kriterijams ir jų pagrindimo lentelės patvirtinimo“ ir 2010-12-17 įsakymą Nr. V-1081 „Dėl Sveikatos apsaugos srities valstybės investicijų projektų įgyvendinimo programų (investicijų projektų) planavimo, finansavimo, įgyvendinimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“.	2017-03-31
8.	Peržiūrėti investicijų projektų atrankos kriterijus ir balų sistemą, kad investicijų projektai būtų atrankami objektyviai.	Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai	Peržiūrėti ir, esant poreikiui, patikslinti investicijų projektų atrankos kriterijai ir balų sistema.	2017-06-30
9.	Peržiūrėti investicijų projektų atrankos kriterijus ir balų sistemą, kad investicijų projektai būtų atrankami objektyviai.	Teisingumo ministerijai	1. Patobulinti patvirtintus teisingumo ministro valdymo sričių investicijų projektų atrankos kriterijus ir jų reikšmes. 2. Patikslinti patvirtintą Lietuvos Respublikos teisingumo ministro valdymo sričių valstybės investicijų projektų rengimo, vertinimo ir įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašą.	2017-04-01
10.	Peržiūrėti investicijų projektų atrankos kriterijus ir balų sistemą, kad investicijų projektai būtų atrankami objektyviai.	Žemės ūkio ministerijai	Patikslinti žemės ūkio ministro 2011-08-04 įsakymą Nr. 3D-608 „Dėl Investicijų projektų atrankos komisijos sudarymo, jos darbo reglamento ir investicijų projektų atrankos kriterijų patvirtinimo“.	2017-03-01
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Strateginio planavimo ir stebėsenos skyriaus vedėja Daiva Žaromskytė-Rastėnė tel. (8 706) 63 776, el. paštas daiva.zaromskyte@lv.lt</p> <p>Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamento Investicijų skyriaus vedėjas Robertas Miškinis tel. (8 5) 239 0041, el. paštas robertas.miskinis@finmin.lt</p> <p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Ekonomikos ir tarptautinių ryšių departamento Strateginio planavimo skyriaus vedėja</p>				

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / priemonės / komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
	<p>Rūta Klimaitė tel. (8 706) 63 530, el. paštas ruta.klimaite@am.lt Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos ekonomikos departamento Investicijų ir programų skyriaus patarėja</p> <p>Joana Načiūnienė tel. (8 5) 260 4703, el. paštas joana.naciuniene@sam.lt Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės aprėpties departamento Socialinių paslaugų skyriaus patarėja</p> <p>Almira Gecevičiūtė tel. (8 5) 266 8141, el. paštas almira.geceviciute@socmin.lt Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Strateginio valdymo departamento Veiklos planavimo skyriaus vyr. specialistė</p> <p>Lilija Chrapovickaja, tel. (8 5) 266 2868, el. p. lilija.chrapovickaja@tm.lt Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Vidaus audito skyriaus vedėja</p> <p>Aldona Benetienė tel. (8 5) 239 1128, el. paštas aldona.benetiene@zum.lt</p>			

Valstybinio audito ataskaitos
 „Valstybės investicijų 2015 metais
 programos valdymas“
 2 priedas

Audito metodai ir procedūros

Eil. Nr.	Metodas	Tikslai
1.	<p>Dokumentų peržiūra ir duomenų analizė:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ su valstybės kapitalo investicijomis susiję teisės aktai, straipsniai, mokslinė literatūra; ▪ Valstybės investicijų 2015–2017 m. ir 2016–2018 m. programos; ▪ statistinė informacija iš 14 ministerijų ir 25 kitų institucijų. Šiuos duomenis suderinome su jomis; ▪ 14 ministerijų dokumentai, susiję su valstybės investicijų projektų planavimu ir įtraukimu į Valstybės investicijų programą; ▪ 11 ministerijų įgyvendinami 448 investicijų projektai (20 proc. visų 2015 m. vykdytų projektų skaičiaus). Trijose ministerijose projektų nevertinome, nes: <ul style="list-style-type: none"> □ Užsienio reikalų ministerijoje dauguma investicijų projektų dokumentų yra ambasadose; □ Energetikos ministerija 2015 m. vykdė 22 projektus, iš jų 15 patenka į programą „Ilgalinis AE eksploatavimo projektų vykdymas“, kurios auditą šiuo metu atlieka Valstybės kontrolė; □ Krašto apsaugos ministerijoje nemaža dalis vykdomų projektų turi slaptumo žymas ir yra susiję su valstybės saugumu; ▪ 2015 metais 11 ministerijų į Valstybės investicijų programą naujai įtraukti ir 10 ministerijų sustabdytai projektai, to priežastys ir pasekmės; ▪ Valstybės investicijų programos, Valstybės biudžeto vykdymo, Valstybės skolos ataskaitos; ▪ valstybės biudžeto planavimo dokumentai tiek, kiek jie susiję su valstybės kapitalo investicijų planavimu; ▪ ministerijų veiklos ataskaitos ir kiti, su audito objektu susiję dokumentai. 	<p>Nustatyti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar teisinis reglamentavimas yra tinkamas; ▪ su audito objektu susijusias problemas.
2.	<p>Apklausa ir pokalbiai su:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Finansų ministerijos Biudžeto departamento, Fiskalinės politikos ir Turto valdymo departamentų darbuotojais; ▪ 14 ministerijų, kaip asignavimų valdytojų, darbuotojais; ▪ Kūno kultūros ir sporto departamento prie LRV, VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros, Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros, Lietuvos verslo paramos agentūros, Lietuvos automobilių kelių direkcijos, Transporto investicijų direkcijos, Nacionalinės teismų administracijos, Pasienio kontrolės punktų direkcijos, Konkurencijos tarybos administracijos, Ryšių reguliavimo tarnybos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie ŽŪM, darbuotojais. 	<p>Išsiaiškinti, kaip užtikrinamas valstybės investicijų valdymas, ar jis efektyvus, išsiaiškinti galimas su investicijų valdymo procesu susijusias problemas.</p>
3.	<p>Europos Sąjungos šalių patirties valstybės investicijų srityje peržiūra.</p>	<p>Išanalizuoti kitų šalių patirtį.</p>

Valstybinio audito ataskaitos
„Valstybės investicijų 2015 metais
programos valdymas“
3 priedas

Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo ir Žemės ūkio ministerijų investicijų projektų, įtrauktų arba neįtrauktų į Valstybės investicijų programą, sąrašas (visi duomenys iš komisijų protokolų)

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžia	pabaiga
Sveikatos apsaugos ministerija 2015 m.						
1.	VšĮ Vilniaus gimdymo namų patalpų Vilniuje, Tyzenhauzų g. 18 A, rekonstravimas ir medicinos įrangos įsigijimas	0	+	869	2015	2017
2.	Visuomenės sveikatos centrų plėtros programa		+	6 175	2015	2018
3.	Ambulatorijos pastato esančio Simno mieste, Simno sen., Alytaus r. renovacija	0	+	87	2015	2018
4.	Ambulatorijos pastato, esančio Daugų mieste, Daugų sen., Alytaus r. renovacija	0	+	100	2016	2019
5.	VšĮ Biržų rajono savivaldybės poliklinikos infrastruktūros modernizavimas	0	+	1 160	2015	2018
6.	VšĮ Ignalinos ligoninės reabilitacijos ir sveikatinimo paslaugų skyriaus rekonstravimas	0	+	87	2015	2015
7.	VšĮ Kelmės ligoninės jungiamojo koridoriaus tarp III ir IV korpusų statyba	0	+	276	2015	2015
8.	VšĮ Radviliškio ligoninės sterilizacijos ir dezinfekcijos įrangos įsigijimas bei patalpų rekonstrukcija	0	+	891	2015	2016
9.	VšĮ Rokiškio ligoninės pastatų inžinerinių sistemų atnaujinimas	0	+	289	2016	2019
10.	VšĮ Paluknio ambulatorijos pastato, esančio Sveikatos g. 1, Paluknio k., Trakų raj. sav., remontas	0	+	20	2015	2015
11.	Greitosios medicinos pagalbos automobilių parko atnaujinimo programos įgyvendinimas		+	7 877	2012	2018
12.	VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės Skuodo ir kitų filialų ambulatorinių (specializuotų, dienos stacionaro, stebėjimo, priėmimo-skubios pagalbos ir prevencinių programų) paslaugų plėtra ir stacionarių paslaugų kokybės užtikrinimas	3	-	4 700	2015	2017
13.	VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės naujojo korpuso aprūpinimas medicinine ir diagnostine infrastruktūra	3	-	4 200	2015	2016
14.	Dalies pastato Ramybės g. 15 Anykščių m. rekonstrukcija, pritaikant Anykščių pirminio sveikatos centro reikmėms	4	-	9 758	2015	2017
15.	VšĮ Kretingos PSPC GMP įsigijimas	4	-	372	2015	2015
16.	VšĮ Švenčionių rajono ligoninės vidaus patalpų renovavimas, modernizuojant ir įsigyjant įrangą reanimacijos skyriui, sterilizacinei bei operacinių blokui	4	-	3 445	2016	2017
17.	VšĮ Antakalnio poliklinikos pastatų ir inžinerinių sistemų rekonstrukcija II etapas	4	-	8 657	2015	2017
18.	Gaisro gesinimo ir dūmų šalinimo sistemos rekonstrukcija Antakalnio poliklinikoje	4	-	500	2015	2015
19.	VšĮ Vilniaus miesto psichikos sveikatos centro Psichosocialinės reabilitacijos, gerontopsichiatrijos ir ūmios psichiatrijos skyrių korpuso rekonstrukcija ir įrengimas	4	-	8 500	2015	2016
20.	VUL Žalgirio klinikos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra	5	-	17 424	2015	2017
21.	VUL Žalgirio klinikos sterilizacinės modernizavimas	5	-	3 584	2015	2018
22.	II operacinių bloko renovacijos etapas RVUL (10 operacinių remontas ir medicininės įrangos įsigijimas)	5	-	30	2015	2017
23.	VšĮ RVUL Laboratorijos ir Radiologijos tarnybų patalpų remonto/rekonstrukcijos darbai	5	-	6 340	2016	2017
24.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastatų, Kauno rajone, Kačerginėje, J.Zikaro g. 14, stogų remontas ir apšiltinimas, pastato rekonstravimas	5	-	2 284	2015	2015
25.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastato Kauno rajone, Kulautuvoje, Akacijų al.2, patalpų remontas	5	-	4 500	2015	2017

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžia	pabaiga
26.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės konsultacijų poliklinikos Kauno rajone, Garliavoje, Vytauto g. 57A, plėtra	5	-	3 220	2015	2016
27.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės virtuvės patalpų Kaune, Hipodromo g. 13, remontas ir įrangos atnaujinimas	5	-	1 515	2015	2015
28.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės biokuro katilinės Kauno rajone, Kačerginėje, J. Zikaro g. 14, renovacija	5	-	967	2016	2016
29.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastatų Kaune, S. Dariaus ir S. Girėno g. 48 ir 50, renovacija ir apšiltinimas	5	-	3 788	2015	2017
30.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastato Kauno rajone, Žiegdriuose, A. Kriščiūno g. 6, renovacija ir apšiltinimas	5	-	3 839	2016	2017
31.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės katilinės pastato Kauno rajone, Žiegdriuose, A. Kriščiūno g. 6 renovacija	5	-	972	2017	2017
32.	Saulės vandens šildymo sistemos rengimas VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastate Kaune, Hipodromo g. 13	5	-	714	2017	2017
33.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Klaipėdoje, Liepojos g. 45 sraigtasparnių kylimo ir tūpimo aikštelės įrengimas	5	-	2 000	2015	2015
34.	VšĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorijos "Palangos gintaras" I-o korpuso, pripažinto avariniu, nugriovimas pagal Vyriausybės nutarimą bei saugomos klientų automobilių aikštelės įrengimas	5	-	480	2015	2016
35.	Patologijos tyrimų automatizuotos histocheminio dažymo sistemos įsigijimas	5	-	454	2015	2015
36.	Susisiekimo tarp ligoninės korpusų optimizavimas, įrengiant tunelius-galerijas	5	-	1 027	2015	2016
37.	Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registro programinės įrangos plėtra ir tobulinimas, pasikeitus teisės aktų nuostatoms	5	-	260	2015	2015
38.	VšĮ Kauno centro poliklinikos kapitalinis remontas. A. Mickevičiaus g. 4, Kaunas. Ypatingas statinys	5	-	1 993	2015	2015
39.	Transportavimo liftais saugumo užtikrinimas Klaipėdos universitetinėje ligoninėje	5	-	2 118	2017	2018
40.	Konsultacinės poliklinikos pastato statyba adresu Donelaičio g. 7A, Klaipėda	5	-	5 600	2015	2018
41.	VšĮ Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės pacientams teikiamų paslaugų gerinimas	5	-	43	2015	2015
42.	VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės liftų pakeitimas	5	-	1 000	2015	2016
43.	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninės teikiamų paslaugų plėtra ir optimizavimas (terapija, geriatrija) pastatant priestatą	5	-	19 320	2015	2017
44.	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninės pastatų (tiesiogiai nesusijusių su medicinos paslaugų teikimu) remontas, liftų renovacija ir įrangos įsigijimas	5	-	3 796	2015	2015
45.	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninės medicinos įrangos įsigijimas	5	-	850	2015	2015
46.	VšĮ Pakruojo ligoninės sterilizacinio-autoklavavimo padalinio rekonstrukcija ir įrangos įsigijimas	6	-	569	2015	2015
47.	VšĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“ gydymo priestato su baseinu ir vandens terapijos skyriumi statyba ir įrengimas	9	-	14 400	2015	2015
48.	Skaitmeninio vaistinių preparatų bylų archyvo kūrimas	9	-	28	2015	2015
49.	Vieningos elektroniniu būdu teikiamų vaistinių preparatų dokumentų pateikimo ir valdymo sistemos kūrimas	9	-	340	2015	2015
50.	VšĮ Utenos ligoninės konsultacinės poliklinikos pastato rekonstrukcija	9	-	6 069	2015	2017
51.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Klaipėdoje, Liepojos g. 45, šiluminių punktų ir karšto vandens ruošimo sistemų rekonstravimas	10	-	4 821	2008	2017
52.	Sveikatos ir sveikatos priežiūros netolygumų mažinimo, sveiko senėjimo užtikrinimas Kupiškio ligoninėje	13	-	350	2015	2015
53.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės avarinio pastato Kaune, Kiaunių g. 2, kapitalinis remontas	14	-	1 734	2015	2015
Sveikatos apsaugos ministerija 2016 m.						
1.	VšĮ Raseinių ligoninės infrastruktūros, sterilizacinės įrangos atnaujinimas	0	+	305	2016	2016

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžią	pabaigą
2.	VšĮ Tauragės rajono pirminės sveikatos priežiūros centro pastato esančio Jūros g. 5 Tauragėje, modernizavimas	0	+	1 223	2016	2016
3.	VšĮ Lentvario ambulatorijos, esančios Lauko g. 26, Lentvaryje, pastato rekonstravimas	0	+	405	2005	2016
4.	VšĮ Rokiškio ligoninės pastatų inžinerinių sistemų atnaujinimas	0	+	289	2016	2016
5.	Greitosios medicinos pagalbos automobilių parko atnaujinimo programos įgyvendinimas		+	7 878	2012	2018
6.	Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai pavaldžių visuomenės sveikatos centrų plėtros programos įgyvendinimas		+	6 175	2015	2018
7.	VšĮ Respublikinės Klaipėdos ligoninės naujojo korpuso aprūpinimas medicinine ir diagnostine infrastruktūra	3	-	4 000	2016	2017
8.	Laukuvos ambulatorijos pastato, esančio Šilalės r., Laukuvos mstl., Šilalės g. 29, apšiltinimas ir teritorijos sutvarkymas	3	-	255	2016	2017
9.	VšĮ Šilalės rajono ligoninės operacines patalpų remontas ir įrangos įsigijimas	3	-	396	2016	2016
10.	Jonavos pirminės sveikatos priežiūros centro pastato rekonstravimas, Žeimių g. 19, Jonava	3	-	675	2016	2018
11.	VšĮ Kalvarijos pirminės sveikatos priežiūros centro medicininės įrangos modernizavimas	3	-	178	2016	2018
12.	VšĮ Kalvarijos pirminės sveikatos priežiūros centro patalpų šildymo sistemos ir ūkinių pastatų-garažų modernizavimas	3	-	21	2016	2018
13.	VšĮ Vilkijos pirminės sveikatos priežiūros centro infrastruktūros modernizavimas	3	-	1 600	2016	2017
14.	VšĮ Garliavos pirminės sveikatos priežiūros centras sveikatos priežiūros paslaugų kokybės gerinimas, modernizuojant įstaigos infrastruktūrą	3	-	955	2016	2018
15.	VšĮ Kėdainių ligoninės laboratorinio-stomatologinio korpuso Budrio g.5, Kėdainiuose rekonstrukcija	3	-	1 202	2016	2017
16.	VšĮ Akademijos ambulatorijos patalpų rekonstrukcija adresu Ruokio g. 5, Akademijos mstl., Kėdainių r.	3	-	248	2016	2016
17.	VšĮ Kartenos PSPC Kartenos katalikiškosios palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės rekonstrukcija	3	-	1 095	2016	2018
18.	VšĮ Kretingos ligoninės privažiavimo kelių rekonstravimas	3	-	1 508	2016	2017
19.	VšĮ Palangos asmens sveikatos priežiūros centro rekonstrukcija	3	-	1 042	2016	2018
20.	VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų Akušerijos ir chirurgijos korpuso vėsinimo sistemos modernizavimas	4	-	615	2016	2016
21.	Energijos efektyvumo didinimas viešojoje įstaigoje Karoliniškių poliklinikoje atnaujinant odontologijos skyrių	4	-	3 614	2016	2016
22.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Klaipėdoje, Liepojos g. 45, medicininės įrangos, naudojamos laboratoriniams tyrimams atlikti, atnaujinimas	5	-	339	2017	2017
23.	Centralizuotos sterilizacinės patalpų įrengimas ir sterilizacijos bei dezinfekcijos įrangos įsigijimas viešojoje įstaigoje Šeškinės poliklinika	5	-	293	2016	2016
24.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės, Klaipėdoje, Liepojos g. 45 brangios medicininės įrangos, reikalingos ligų diagnostikai ir kontrolei atnaujinimas	5	-	3 250	2017	2019
25.	Psichikos dienos stacionaro įkūrimas Viešojoje įstaigoje Visagino pirminės sveikatos priežiūros centre, esančiame Taikos pr. 15, Visagine	5	-	100	2016	2016
26.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Klaipėdoje, Liepojos g. 45, priestato, ambulatoriniam konsultaciniam skyriui, statyba	5	-	585	2017	2018
27.	II-sis operacinių bloko renovacijos etapas RVUL (10 operacinių remontas ir medicininės įrangos įsigijimas)	5	-	8 700	2016	2018
28.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastato Kauno rajone, Kulautuvoje, Akacijų al.2, patalpų remontas	5	-	1 303	2016	2018
29.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės konsultacijų poliklinikos Kauno rajone, Garliavoje, Vytauto g. 57A, plėtra	5	-	932	2016	2017
30.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės biokuro katilinės Kauno rajone, Kačerginėje, J. Zikaro g. 14, renovacija	5	-	312	2016	2016
31.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastatų Kaune, S. Dariaus ir S. Girėno g. 48 ir 50, renovacija ir apšiltinimas	5	-	1 115	2016	2017

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžią	pabaigą
32.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės katilinės pastato Kauno rajone, Žiegdriuose, A. Kriščiūno g. 6 renovacija	5	-	282	2017	2017
33.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Klaipėdoje, Liepojos g. 45 sraigtasparnių kylimo ir tūpimo aikštelės įrengimas	5	-	579	2016	2016
34.	Patologijos tyrimų kokybės gerinimas, diegiant automatizuotą histocheminio dažymo sistemą	5	-	131	2016	2016
35.	VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės liftų pakeitimas	5	-	290	2016	2017
36.	VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės liftų pakeitimas	5	-	290	2016	2017
37.	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninės teikiamų paslaugų plėtra ir optimizavimas (terapija, geriatrista) pastatant priestatą	5	-	5 596	2016	2018
38.	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninės medicinos įrangos įsigijimas	5	-	250	2016	2016
39.	VšĮ Palangos vaikų reabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“ gydyklos priestato su baseinu ir vandens terapijos skyriumi statyba ir įrengimas	5	-	4 171	2016	2018
40.	VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės radiologijos tarnybos modernizavimas, įsigyjant daugiapjūvį kompiuterinį tomografą	5	-	1 738	2016	2016
41.	VšĮ Respublikinės Šiaulių ligoninės Psichiatrijos klinikos Šaukėnų gerontopsichiatrijos skyriaus Pavainiškės k. 4, Kelmės rajone, modernizavimas	5	-	1 301	2016	2016
42.	Vakcinų sandėlio perkėlimas į patalpas Nugalėtojų g. 3 (Pasakų g.1 B)	5	-	55	2016	2016
43.	Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Vaistų kontrolės laboratorijos patalpų remontas ir rekonstrukcija	5	-	86	2016	2017
44.	Kauno apskrities priklausomybės ligų centro pastato ID4p trečio ir ketvirto aukštų rekonstravimas	5	-	597	2016	2018
45.	Kauno apskrities priklausomybės Ilgų centro pastato 7D2p rekonstravimas	5	-	275	2016	2018
46.	Liftų įrengimas VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikoje	5	-	363	2016	2017
47.	VUL Žalgirio klinikos infrastruktūros modernizavimas ir plėtra	5	-	4 981	2016	2018
48.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastato Kaune, Elnių g. 4, kapitalinis remontas	5	-	502	2016	2016
49.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės pastatų Kauno rajone, Kačerginėje, J. Zikaro g. 14, stogų ir pamatų apšiltinimas	5	-	272	2016	2016
50.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės virtuvių patalpų remontas ir įrangos atnaujinimas	5	-	1 671	2016	2017
51.	VšĮ Respublikinės Kauno ligoninės diagnostinės įrangos atnaujinimas	5	-	2 426	2016	2016
52.	VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninės Klaipėdoje, Liepojos g. 45, fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriaus patalpų renovacija, pritaikant ankstyvos reabilitacijos paslaugų teikimui	5	-	584	2016	2016
53.	VUL Žalgirio klinikos sterilizacinės modernizavimas	5	-	1 038	2016	2016
54.	VšĮ Utenos ligoninės infektologijos skyriaus pastato Aukštakalnio g. 3, Utenoje, rūšio patalpų ir cokolio kapitalinis remontas	5	-	76	2016	2017
55.	VšĮ Šv. Klaros palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės pacientams teikiamų paslaugų gerinimas	5	-	12	2016	2016
56.	VšĮ Utenos pirminės sveikatos priežiūros centro greitosios medicininės pagalbos paslaugų prieinamumo gerinimas	5	-	74	2016	2016
57.	VšĮ Vilniaus miesto klinikinės ligoninės Centrinės sterilizacinės rekonstrukcija ir įrangos įsigijimas	5	-	1 390	2016	2019
58.	VšĮ Vilpėdės ligoninės A, B, ir C pastatų stogų ir A-B galerijos stogo ir lietaus nuvedimo sistemos remonto darbai	5	-	58	2016	2016
59.	VšĮ Naujosios Vilnios poliklinikos Pastato pritaikymas judėjimui žmonėms su nedalia	5	-	35	2016	2016
60.	VšĮ Naujosios Vilnios poliklinikos vaikų skyriaus korpuso stogo keitimas	5	-	12	2016	2016
61.	VšĮ Vilniaus sutrikusio vystymosi kūdikių namų teritorijos sutvarkymas ir vaikų žaidimų aikštelių įrengimas	5	-	100	2016	2016
62.	Angiografijos sistemos įsigijimas Viešojoje įstaigoje Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninėje	5	-	2 300	2016	2017

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžią	pabaigą
63.	VšĮ Kalvarijos ligoninės pastatų ir įrangos modernizavimas	6	-	1 660	2016	2018
64.	Gaisro gesinimo ir dūmų šalinimo sistemos rekonstrukcija Antakalnio poliklinikoje	6	-	300	2016	2016
65.	Dalies pastato Ramybės g. 15 Anykščių m. rekonstrukcija, pritaikant Anykščių pirminio sveikatos centro reikmėms	7	-	2 732	2016	2018
66.	VšĮ Kretingos PSpC GMP įsigijimas	7	-	108	2016	2016
67.	VšĮ Švenčionių rajono ligoninės vidaus patalpų modernizavimas, įrangos reanimacijos skyriui, sterilizacinei bei operacinių blokui įsigijimas	7	-	998	2016	2018
68.	VšĮ Elektrėnų savivaldybės asmens sveikatos priežiūros centro palaikomojo gydymo ir slaugos skyriaus (Liepų g. 16, Vievis, Elektrėnų sav.) kapitalinis remontas	7	-	724	2016	2017
69.	VšĮ Mažeikių ligoninės pastato Birutės g.17, Mažeikiuose, rekonstravimas	7	-	1 440	2016	2018
70.	VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikos pagrindinio pastato (A, Jakšto g. 4, Panevėžys) Ir poliklinikos padalinio (Tiltagalvių k., Karsakiškio šen., Panevėžio rajonas) remontas ir odontologinės įrangos įsigijimas	7	-	269	2016	2018
71.	VšĮ Pasvalio ligoninės kompiuterinio tomografo įsigijimas	7	-	450	2016	2016
72.	Rokiškio poliklinikos infrastruktūros atnaujinimas	7	-	160	2016	2016
73.	VšĮ Rokiškio psichikos sveikatos centro priestato statyba prie Psichikos dienos centro	7	-	152	2016	2018
74.	Švenčionių rajono savivaldybės Švenčionių rajono pirminės sveikatos priežiūros centro Švenčionėlių ir Pabradės padalinių modernizavimas	7	-	814	2016	2018
75.	Konsultacinės poliklinikos pastato statyba adresu, Donelaičio g. 7 A, Klaipėda	8	-	1 630	2016	2019
76.	Reabilitacijos paslaugų kokybės gerinimas viešojoje įstaigoje Abromiškių reabilitacijos ligoninėje (Sanatorijos g. 72, Abromiškėse)	8	-	250	2016	2017
77.	VšĮ Vilniaus miesto psichikos sveikatos centro Psichosocialinės reabilitacijos, gerontopsichiatrijos ir ūmios psichiatrijos skyrių korpuso rekonstrukcija ir įrengimas	8	-	2 462	2016	2017
78.	Klaipėdos universitetinės ligoninės klinikinės diagnostinės laboratorijos modernizavimas ir patalpų rekonstrukcija	8	-	1 014	2016	2017
79.	Transportavimo liftais saugumo užtikrinimas Klaipėdos universitetinėje ligoninėje	8	-	328	2016	2017
80.	Klaipėdos universitetinės ligoninės pastatų renovacija	8	-	13 080	2016	2018
81.	VšĮ Šilalės rajono ligoninės pastato, esančio Šilalėje, Vytauto Didžioji g. 19, liftų pakeitimas naujais	8	-	64	2017	2017
82.	VšĮ Sangrūdės ambulatorijos vidaus patalpų atnaujinimas ir trūkstamos įrangos įsigijimas siekiant pagerinti teikiamų paslaugų kokybę	8	-	15	2016	2018
83.	Magnetinio rezonanso tomografo aparato įsigijimas VšĮ Marijampolės ligoninėje	9	-	1 158	2016	2016
84.	VšĮ Mykolo Marcinkevičiaus ligoninės patalpų (tiesiogiai nesusijusių su medicinos paslaugų teikimu) remontas, liftų renovacija ir įrangos įsigijimas	9	-	1 274	2016	2016
85.	VšĮ Pakruojo ligoninės sterilizacinio-autoklavavimo padalinio rekonstrukcija ir įrangos įsigijimas	9	-	165	2016	2016
86.	VšĮ Nacionalinio kraujo centro kraujo donorystės paslaugų prieinamumo plėtra ir modernizavimas - VšĮ Nacionalinio kraujo centro (Žolyno g. 34, Vilnius) dalinis	9	-	181	2016	2016
87.	VšĮ Nacionalinio kraujo centro nuotolinių kraujo komponentų saugojimo ir išdavimo vietų įrengimas	9	-	406	2016	2018
88.	VšĮ „Tulpė“ pastato „Baltoji vila“ B. Sruogos g. 1, Birštone rekonstrukcija	9	-	1 069	2016	2018
89.	VšĮ Naujininkų poliklinikos fizinės medicinos ir reabilitacijos skyriaus medicininės įrangos įsigijimo investicinis projektas	9	-	87	2016	2016
90.	VšĮ Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės pastatų Vilniuje, Parko g. 15, stogų rekonstravimas	10	-	2 252	2009	2016
91.	Ambulatorinių specializuotų paslaugų plėtra Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose, stiprinant specializuotas konsultacines sveikatos priežiūros prieinamumas ir mažinant sveikatos netolygumus Lietuvos gyventojams	10	-	13 800	2016	2018

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžią	pabaigą
92.	Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitęs registro programinės įrangos plėtra ir tobulinimas, pasikeitus teisės aktų nuostatomis	10	-	60	2016	2016
93.	Kauno rajono Pakauinės PSPC ambulatorinių paslaugų infrastruktūros plėtra bei optimizavimas	10	-	558	2016	2018
94.	VŠĮ Rietavo PSPC pastato kapitalinis remontas ir šilumos ūkio rekonstravimas (baigiamieji darbai)	10	-	35	2016	2016
95.	VŽĮ Kretingos ligoninės paslaugų kokybės gerinimas modernizuojant ambulatorinių, ambulatorinės reabilitacijos, ambulatorinių chirurginio profilio, ambulatorinių specializuotų, priėmimo-skubios pagalbos bei dienos chirurgijos, klinikinės diagnostikos laboratorijos paslaugų infrastruktūrą bei geriatrijos paslaugų steigimas	11	-	980	2016	2018
96.	Medicinos įrangos įsigijimas VŠĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninės Priėmimo-skubiosios pagalbos skyriui Alytuje, Ligoninės g. 12, modernizuoti	12	-	90	2016	2016
97.	Zarasų rajono savivaldybės VŠĮ pirminės sveikatos priežiūros centro pastato pritaikymas nedaliems	12	-	10	2016	2016
98.	VŠĮ Kauno Šilainių poliklinikos Baltų pr. 7, Kaune, paslaugų prieinamumo neįgaliesiems ir vyresnio amžiaus žmonėms gerinimas	13	-	100	2016	2016
99.	Valstybinės teismo psichiatrijos tarnybos pagrindinės buveinės pastato šildymo sistemos modernizavimas	18	-	54	2016	2016
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2015 m.						
1.	Pagėgių vaikų darželio rekonstrukcija išplečiant patalpas ir pritaikant vaikų globos namų reikmėms	10	+	840	2014	2015
2.	Švenčionių rajono socialinių paslaugų centro senų ir neįgalių žmonių globos namų, esančių Šventos k., Dvaro g. 5, Švenčionių r., viešosios aplinkos pritaikymas neįgaliesiems	10	+	277	2014	2015
3.	Lentvario vaikų globos namų, esančių Klevų al. 24, Lentvario m., Trakų r., rekonstravimas (II etapas)	20	+	193	2014	2016
4.	Jonavos globos namų pastato, esančio Žeimių t. 7, Jonavos m., rekonstravimas	40	+	943	2007	2017
5.	Šėtos socialinio ir ugdymo centro Ramygalos g. 34A, Šėtos mstl., Kėdainių r. rekonstrukcija	10	+	695	2015	2017
6.	Telšių Vilties mokyklos pastato, esančio Kauno g. 9A, Telšių m., remontas	10	+	815	2015	2017
7.	Kukarskės globos namų, Nemuno g. 136, Kukarskės k., Šakių r., gyventojų gyvenimo ir darbuotojų darbo sąlygų gerinimas (II etapas)	10	+	110	2015	2015
8.	Skuodo rajono savivaldybės Barstyčių vaikų globos namų Salantų g. 7, Barstyčių m., Skuodo r., vidaus patalpų remontas	10	+	58	2015	2015
9.	Kupiškio socialinių paslaugų centro aplinkos sutvarkymas ir gyvenimo sąlygų gerinimas	10	+	78	2015	2015
10.	Prūdiškių socialinės globos namų nebaigto statyti 160 vietų gyvenamojo korpuso su jungiamąja dalimi statybos užbaigimas	40	+	3142	2003	2016
11.	Obelių vaikų globos namų pastato, esančio Mokyklos g. 9, Obelių m., Rokiškio r., rekonstravimas ir aplinkos sutvarkymas	40	+	1545	2005	2017
12.	Adakavo socialinės globos namų I-ojo gyvenamojo korpuso remonto darbai	20	+	579	2014	2017
13.	Suvalkijos socialinės globos namų 100 vietų gyvenamojo gydomojo korpuso atnaujinimas	20	+	491	2012	2016
14.	Utenos socialinės globos namų A ir B gyvenamųjų korpusų rekonstravimas	20	+	854	2013	2017
15.	Viljampolės socialinės globos namų gyvenamojo pastato sanitarinių patalpų ir grindų dangos keitimo ir remonto darbai	20	+	151	2013	2015
16.	Zarasų socialinės globos namų katilinės renovacija	20	+	26	2014	2015
17.	Skemų socialinės globos namuose biokuro katilinės įrengimas	20	+	23	2014	2016
18.	Kėdainių socialinės globos namų perkėlimas į kitas patalpas ir įrangos įsigijimas	20	+	2.677	2003	2017

Eil. Nr.	Investicijų projekto pavadinimas	Skirtas balas	Projektas į programą pateko (+) nepateko (-)	Bendra vertė (tūkst. Eur)	Planuojami įgyvendinimo terminai	
					pradžią	pabaigą
19.	Aknystos socialinės globos namų Leliūnų filialo pastato atitvarinių konstrukcijų šiltinimas	10	+	35	2015	2015
20.	Duseikių socialinės globos namų gyvenamojo pastato II D2p vidaus gyvenamųjų patalpų atnaujinimas	10	+	140	2015	2015
21.	Gerontologijos ir reabilitacijos centro vonios kambarių remonto darbai	10	+	231	2015	2016
22.	Jasiuliškių socialinės globos namų 14N2P korpuso gyvenamųjų patalpų kapitalinis remontas	10	+	145	2015	2015
23.	Lavėnų socialinės globos namų virtuvės ir valgyklos patalpų renovavimas ir įrangos įsigijimas	10	+	632	2013	2017
24.	Senyvo amžiaus žmonių su sunkia negalia fiziologinių poreikių tenkinimo gerinimas Marijampolės specialiuose socialinės globos namuose	10	+	14	2015	2015
25.	Ventos socialinės globos namų B korpuso remontas	10	+	223	2014	2017
26.	Jurdaičių socialinės globos namų 150 vietų gyvenamojo korpuso, valgyklos ir administracinio korpuso vidaus patalpų kapitalinis remontas	0	-	665	2015	2017
27.	Jotainių pensionato gyvenamųjų pastatų Jotainiuose Dvaro g.1 rekonstravimas	0	-	3235	2006	2017
28.	Kupiškio socialinės globos namų nebaigto statyti pastato (unikalus Nr. 4400-014-3514) rekonstravimas	0	-	2104	1991	2017
29.	Strėvininkų socialinės globos namų gyvenamųjų pastatų 1A2p ir 2A2 šlaitinių stogų renovavimas	0	-	496	2013	2018
30.	Specialiųjų socialinės globos namų „Tremtinių namai“ pastatų rekonstrukcija	0	-	689	2013	2018
Teisingumo ministerija 2015 m.						
1.	Marijampolės pataisos namų nuteistųjų bendrabučio rekonstravimas į kamerinio tipo patalpas	45	+	1 057	2015	2017
2.	Administracinio pastato Vilniuje, Geležinio Vilko g. 55, rekonstravimas – pritaikymas Lietuvos teismo ekspertizės centro veiklai	35	+	8 705	2008	2020
3.	Radio ryšio blokavimo sistemos diegimas įkalinimo įstaigose	35	+	983	2011	2016
4.	„Specialaus autotransporto įkalinusių konvojavimui įsigijimas“	10	+	476	2015	2015
5.	Alytaus pataisos namų bendrabučio Nr. 2 rekonstravimas	45	-	4 464	2011	2017
6.	Licencijų informacinės sistemos (LIS) vystymas	35	-	261	2015	2017
7.	Ūkio subjektų priežiūrą atliekančių institucijų informacinės sistemos (PAIS) sukūrimas	35	-	1 651	2015	2017
8.	Užsieniečių, turinčių verslo interesų Lietuvoje, informacinės sistemos sukūrimas	35	-	1 303	2015	2017
9.	Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS) vystymas	35	-	261	2015	2017
10.	Valstybinės teismo medicinos tarnybos pastato Vilniuje, Didlaukio g. 86E, įrengimas ir pritaikymas tarnybos veiklai	40	-	73	2008	2017
11.	Valstybinės teismo medicinos tarnybos Kauno skyriaus pastatų Kaune, Baltijos g. 120, rekonstravimas	47	-	1 420	2014	2017
12.	Alytaus pataisos namų buvusių kareivinių kapitalinis remontas pritaikant nuteistųjų apgyvendinimui	50	-	811	2015	2016
Žemės ūkio ministerija 2015 m.						
1.	Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žuvivaisio skyriaus Simno poskyrio esamų patalpų pritaikymas sterlėms veisti ir paauginti	40	+	166	2016	2019
2.	Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės tyrimų ir mokslo skyriaus Jūrinės žuvininkystės laboratorijos Smiltynės g. 1, Klaipėdoje, įkūrimas	40	+	94	2016	2016
3.	Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos administracinio pastato Ozo g. 4A, Vilniuje, rekonstravimas	30	+	2 089	2014	2017
4.	Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos administracinio pastato Ukmergėje, Gedimino g. 11, kapitalinis remontas	30	+	221	2016	2018

Valstybinio audito ataskaitos
„Valstybės investicijų 2015 metais
programos valdymas“
4 priedas

Objektai, kuriems lėšų skyrė skirtingos ministerijos ir kitos institucijos

Eil. Nr.	Projektas	Finansavimas skirtas	Panaudota lėšų nuo projektų pradžios iki 2015-12-31
1.	„Girstučio“ kultūros ir sporto rūmų rekonstrukcija, Kovo 11-osios g. 26, Kaunas	2009–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 1,4 mln. Eur; ■ Finansų ministerija – 0,3 mln. Eur; ■ Kultūros ministerija – 0,5 mln. Eur; ■ Kūno kultūros ir sporto departamentas – 2,4 mln. Eur.
2.	Lietuvos žiemos sporto centro Ignalinoje plėtra ir modernizavimas	2010–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 1,6 mln. Eur; ■ Kūno kultūros ir sporto departamentas – 0,9 mln. Eur.
3.	VšĮ Naujosios Akmenės ligoninės pastatų Naujojoje Akmenėje rekonstravimas	2010–2018 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,2 mln. Eur; ■ Sveikatos apsaugos ministerija – 4,2 mln. Eur.
4.	Lazdijų rajono savivaldybės Šeštokų vidurinės mokyklos pastato Šeštokuose, Lazdijų g. 4, rekonstravimas ir modernizavimas	2008–2012 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,8 mln. Eur; ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,4 mln. Eur; ■ Žemės ūkio ministerija – 0,05 mln. Eur.
5.	Batėgalos daugiafunkcio centro sporto salės ir jos prieigų atnaujinimas (modernizavimas)	2013–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Žemės ūkio ministerija – 0,03 tūkst. Eur; ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,2 mln. Eur.
6.	Vilniaus automechanikos ir verslo mokyklos rekonstravimas	2010–2019 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,6 mln. Eur; ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,3 mln. Eur.
7.	Ringaudų pradinės mokyklos pastato rekonstravimas	2008–2016 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,3 mln. Eur; ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 1,8 mln. Eur.
8.	Švenčionių vidurinės mokyklos rekonstravimas	2009–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,3 mln. Eur; ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,3 mln. Eur.
9.	Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos pastato rekonstrukcija	2006–2016 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,8 mln. Eur; ■ Kultūros ministerija – 17,7 mln. Eur.
10.	Jotainių pensionato gyvenamųjų pastatų Jotainiuose, Dvaro g. 1 renovavimas. II etapas	2006–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 1,15 mln. Eur; ■ Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – 1,17 mln. Eur.
11.	Palangos miesto savivaldybės kultūros paskirties pastato (vasaros estrados), rekonstravimas į kultūros ir mokslo paskirties pastatą	2013–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kultūros ministerija – 2,0 mln. Eur; ■ Ūkio ministerija – 2,9 mln. Eur.
12.	Šalčininkų rajono savivaldybės Kultūros centro pastato rekonstravimas	2013–2019 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kultūros ministerija – 0,7 mln. Eur; ■ Ūkio ministerija – 0,3 mln. Eur.
13.	Jūros teikiamų pramogų, poilsio, sveikatingumo paslaugų ir pažinimo parkas Kopgalyje (delfinų terapijos centro įkūrimas-esamo delfinariumo pastato rekonstrukcija I- II etapai)	2012–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kultūros ministerija – 1,1 mln. Eur; ■ Ūkio ministerija – 5,9 mln. Eur.
14.	Kretingos rajono Darbėnų vidurinės mokyklos pastato Kretingos rajone, Darbėnų mstl., Laukžemės g. 9, rekonstravimas	2010–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,06 mln. Eur; ■ Ūkio ministerija – 0,8 mln. Eur.
15.	Pakruojo rajono Linkuvos gimnazijos pastato Linkuvoje, Gimnazijos g. 32, rekonstravimas	2013–2019 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 1,1 mln. Eur; ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 1,5 mln. Eur.
16.	Anykščių Jono Biliūno gimnazijos rekonstrukcija, Anykščiai, Liudiškių g. 49	2013–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,2 mln. Eur; ■ Ūkio ministerija – 0,7 mln. Eur.
17.	Birštono pirminės sveikatos priežiūros centro pastato Jaunimo g. 8, Birštone rekonstravimas	2009–2018 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ūkio ministerija – 0,4 mln. Eur; ■ Sveikatos apsaugos ministerija – 0,5 mln. Eur.
18.	Prezidento Jono Žemaičio gimnazijos rekonstrukcija, Raseiniai, Kalnų g. 3	2013–2015 m.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Švietimo ir mokslo ministerija – 0,06 mln. Eur; ■ Ūkio ministerija – 0,3 mln. Eur.

Tų pačių objektų finansavimo iš kelių ministerijų pavyzdžiai

Ministerija	Programa / priemonė	Objektų, kuriems 2015 m. buvo skirta Valstybės investicijų programos lėšų, skaičius			
		mokykla, darželis	biblioteka	kultūros centras	pramogų, sporto centras, aikštynas
Žemės ūkio	„Kaimo atnaujinimas ir plėtra“, „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ ir kt.	50	8	50	11
Švietimo ir mokslo	„Švietimo įstaigų modernizavimo programos įgyvendinimas“, „Europos Sąjungos struktūrinės paramos 2007–2013 metų programa“ ir kt.	163	2	0	40
Kultūros	„Savivaldybių kultūros įstaigų infrastruktūros plėtros programa“, „Valstybės kultūros įstaigų infrastruktūros plėtros programa“ ir kt.	0	11	29	2
Vidaus reikalų	„Gyvenimo aplinkos ir kokybės skirtumų mažinimas tarp pagrindinių ir likusių šalies miestų ir spartesnė ūkinės veiklos diversifikacija kaimo vietovėse“, „Sporto bazių plėtra ir modernizavimas“ ir kt.	2	1	7	35
Ūkio	„Europos Sąjungos 2007–2013 metų struktūrinės paramos įgyvendinimas“	37	1	2	11
Iš viso	-	252	23	88	99